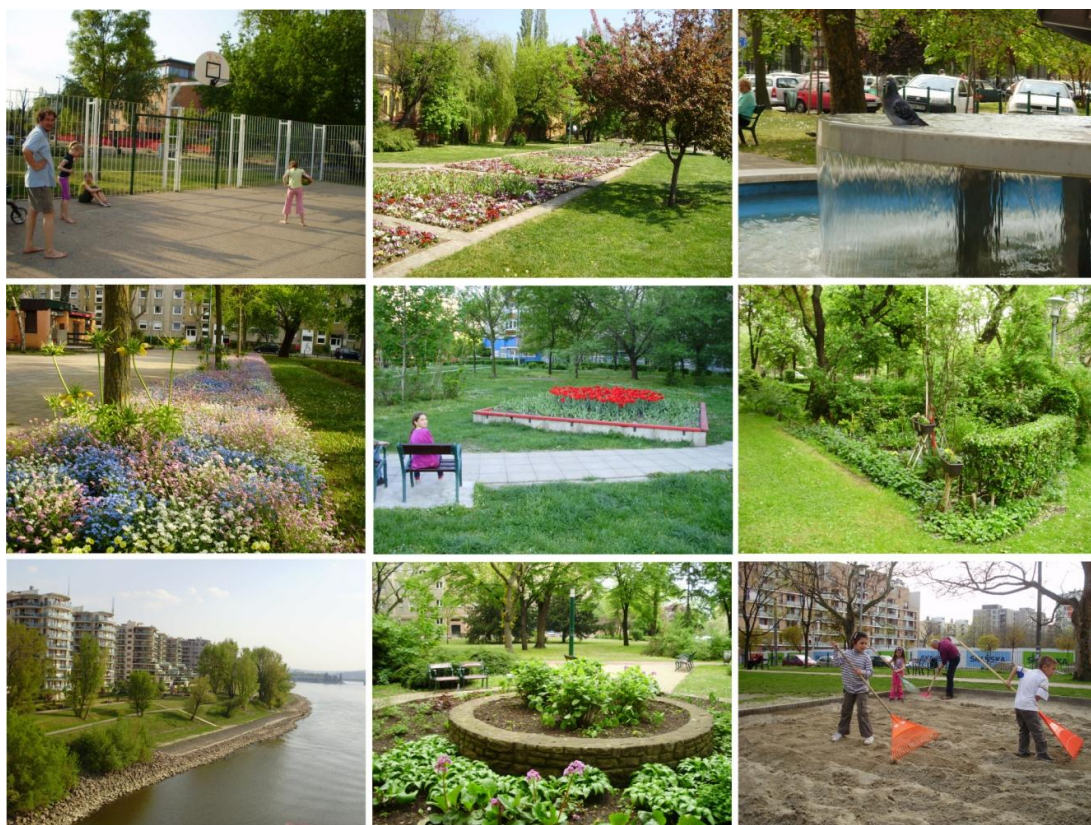

AngyalZÖLD 2011-2014

- Összefogással az élhetőbb környezetért -

**A XIII. Kerületi Önkormányzat
zöldhálózat fejlesztési programterve
2011-2014**

egyeztetési dokumentáció 2011. május

Tartalom

1. BEVEZETŐ	3
2. HELYZETFELTÁRÁS	4
2.1 KAPCSOLÓDÓ KERÜLETI FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK	4
2.2 NÉPESSÉGVÁLTOZÁSI FOLYAMATOK	6
2.3 PÉLDAÉRTÉKŰ INGATLANFEJLESZTÉSEK	6
2.4 A 2008 ÓTA ELTELT IDŐSZAK ZÖLDHÁLÓZATFEJLESZTÉSI EREDMÉNYEI	8
2.5 A ZÖLDFELÜLETGAZDÁLKODÁS KERÜLETI RENDSZERE.....	10
2.6 KERÜLETI FASOROK ÉS PARKOK KATASZTERE.....	12
2.7 ZÖLDTERÜLETEK MINŐSÉGI KATASZTERE	14
2.8 A LAKOSSÁG VÉLEMÉNYE A ZÖLDHÁLÓZAT FENNTARTÁSÁRÓL ÉS FEJLESZTÉSÉRŐL	15
3. CÉLOK, PROGRAMOK MEGERŐSÍTÉSE	17
4. FEJLESZTÉSI ÉS FENNTARTÁSI PROGRAMOK ÉS PROJEKTEK MEGHATÁROZÁSA	20
4.1. A) KÖZPARK, KÖZKERT FEJLESZTÉSI PROGRAM.....	22
4.2. B) ZÖLDFOLYOSÓ, ZÖLDSÉTÁNY ÉS FASOR FEJLESZTÉSI PROGRAM	27
4.3. C) INTÉZMÉNYUDVAR PROGRAM	30
4.4. D) KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI PROGRAM	32
4.5. E) KOMMUNIKÁCIÓS ÉS PARTNERSÉGI PROGRAM	34
4.6. F) SZABÁLYOZÓI PROGRAM.....	36
4.7. TERVEZETT RÁFORDÍTÁSOK ÖSSZESÍTÉSE.....	37
5. MELLÉKLETEK	39
NÉPESSÉGVÁLTOZÁSI FOLYAMATOK 2008-2011.....	39
XIII. KERÜLETI ZÖLDTERÜLETI MINŐSÉGIKATASZTER	41
LAKOSSÁGI KÖZVÉLEMÉNY KUTATÁS A XIII. KERÜLET ZÖLDTERÜLETEINEK FEJLESZTÉSÉRŐL.....	45

XIII. Kerületi
Környezetgazdálkodási
NKft.

Zöldfa Stúdió
Kft.

Főkert
Parkfenntartó
Kft.

1. Bevezető

A XIII. Kerületi Önkormányzat 2008 júniusában fogadta el Zöldhálózati Stratégiáját, az „AngyalZÖLD” programot. A dokumentum elfogadását követően kezdődött meg a stratégiában megfogalmazott programok részletes kidolgozása. Ez egyrészt a korábbi, zöldterületi projektek, a stratégia rendszerébe való illesztésével, másrészt új projektek megfogalmazásával és kidolgozásával történt. Az ágazati stratégia illeszkedését a kerület átfogó fejlesztési célrendszerébe, az Integrált Városfejlesztési Stratégiába való beépülés biztosította. Az AngyalZÖLD stratégia a XIII. Kerületi Környezetgazdálkodási NKft. működését meghatározó alapidokumentummá vált, mely segíti a projektek rendszerének strukturálását, a környezetgazdálkodás átláthatóbbá tételét.

Az AngyalZÖLD stratégia elfogadását követően megkezdődött, illetve folytatódott a kitűzött célok (jövőkép) eléréséhez szükséges programok és projektek megvalósítása. Ezek között mind egyszeri közterületi fejlesztési projektek, mind folyamatos környezet- és zöldterület gazdálkodási programok egyaránt megtalálhatóak.¹

A jelenlegi dokumentáció célja az AngyalZÖLD Stratégia átfogó felülvizsgálata, monitoringja. Célunk annak meghatározása, hogy a fejlesztések közvetlen (output) eredményei, mennyiben vittek közelebb a megfogalmazott jövőkép megvalósításához, mennyiben járultak hozzá a kerület környezetminőségének, az itt élők közterületekkel kapcsolatos elégedettségének javításához. A felülvizsgálat célja, hogy tájékoztatást adjon a megtett útról. Arról, hogy megfelelő irányban haladunk-e és arról, hogy mely intézkedések folytatása, melyek módosítása válik szükségessé a célok elérésének érdekében. A dokumentum ugyanakkor áttekinti az önkormányzat egyéb fejlesztési dokumentumaiban megfogalmazott elhatározásokat, annak érdekében, hogy lehetőségeihez mérten azok megvalósulását is elősegítse.

---

¹ http://www.angyalzold.hu/web/uploads/doksi/Angyalzold_beszamolo_2010.pdf

2. Helyzetfeltárás

2.1 Kapcsolódó kerületi fejlesztési elképzelések

A XIII. Kerületi Önkormányzat által kidolgozott „**Közösen a XIII. kerületért**” programja fogalmazza meg az 2011-2014 közötti időszakra tervezett kerületi fejlesztések rendszerét. A dokumentum „*Zöld kerületért*” fejezetében az AngyalZÖLD stratégia folytatásának fontosságát kiemelve, mind a már bevált programok folytatását, mind új kezdeményezések indítását tartalmazza. A zöldhálózat fenntartása és fejlesztése, a lakóközösségek támogatása, a köztisztasági állapotok javítása hagyományos programjai mellett megjelenik a klímaváltozáshoz való alkalmazódás fontosságát hangsúlyozó programelem. Az önkormányzati ciklusprogram számos egyéb fejezetei is tartalmazznak a zöldhálózat elemeire vonatkozó fejlesztési elképzelést. Az „*Ép testben ép lélek*” fejezet 100 új játszó- és sporteszköz telepítését, szabadtéri fitneszterületek kialakítását tervezi. A „*Fenntartható fejlődés*” fejezet a lakosság környezettudatosságának növelését, a komposztálás népszerűsítését, a gyalogos és kerékpáros közlekedés területeinek bővítését fogalmazza meg célként. A „*Rendezett közterületek*” fejezet sétálóutcák, sétányok és gyalogos elsőbbségű utcák bővítését tartalmazza. Az „*Értékmegőrzés és megújítás*” fejezet pedig a zöldfelület barátabb építésszabályozást, parkosított agorák kialakítását, az üresen álló építési telkek, átmeneti közösségi hasznosítását ígéri.

A kerületi **Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS)** felülvizsgálatára 2010 során került sor. Az IVS akcióterületi koncepciói közül a *Pozsonyi úti akcióterületre* vonatkozó elképzelés a forgalomcsillapított utca és a lakossági parkolási lehetőségek megőrzését vizsgálja. A *Városközponti akcióterületen* egy impozáns térkompozíció kialakítása válhat lehetővé. Ehhez a közösség és a fejlesztők érdekeit megfelelően és együttesen kezelő struktúra kialakítását javasolja a dokumentum. A *Vágány utcai akcióterületen* a magas zöldfelületet megőrző intézménytípusok kialakítása marad továbbra is a távlati fejlesztési irány. A *Kassák Lajos utcai akcióterületen* a cél a kisvárosi milió kialakítása a terület komplex megújítása során. A *Duna-parti beépítések* területén a korábbiaknál lazább beépítésű, zöldfelületekkel tagoltabb fejlesztések ösztönzése a cél. A területen a Dunára rávezető és azzal párhuzamos tengelyek közterületi és zöldfelületi minőségének javítása is feladat. A *Duna-parti ökológiai zöldfolyosó akcióterületén* a cél a Foka öböltől északra sétány kialakítása. A *Rákos-patak* – kerületek közötti és kistérségi együttműködésben megvalósul – meder revitalizációja és a zöldfolyosó a kerületi zöldhálózatba való jobb integrálása a következő időszak célkitűzése. A *Népsziget* akcióterületén a meglévő, felhagyott ipari terület helyén új, rekreációs funkciójú terület, valamint zöldfelületi fejlesztések szükségesek a sziget funkcionális megújulásának elősegítéséhez. A *Margit-sziget* tekintetében zöldhálózati szerep, illetve a kerülettel való kapcsolatok erősítését fogalmazza meg a Stratégia. A dokumentum az *Országbíró lakótelepet*, mint új akcióterületet jelöli meg. Az akcióterületi fejlesztés célja az Országbíró sétány arculati és funkcionális megújítása, új lakóterületi agora kialakítása.

A **2011-2014 közötti útfelújítási program** több gyalogos elsőbbségű utca, illetve kerékpárút szakasz kialakítását tervezi. Tervezett fejlesztések:

- Vízafogó sétány (Viza utca - Dunavirág utca) burkolat felújítása
- Wahrmann Mór köz sétálóutcává alakítása
- Felka és Gyöngyház utcák vegyes forgalmú utcává alakítása
- A Lőportár köz, a Lőportár utca gyalogos kapcsolatainak fejlesztése a Lehel és Dózsa György út irányában
- A Déryné köz - Váci út és Angyalföldi út közötti szakaszának forgalomcsillapítása
- A Duna-parti sétányra merőlegesen kijelölt közterületek gyalogos, illetve vegyes forgalmú utcaként történő kialakítása.

A program a kerékpárút hálózat fejlesztésével kapcsolatban az alábbi javaslatokat teszi:

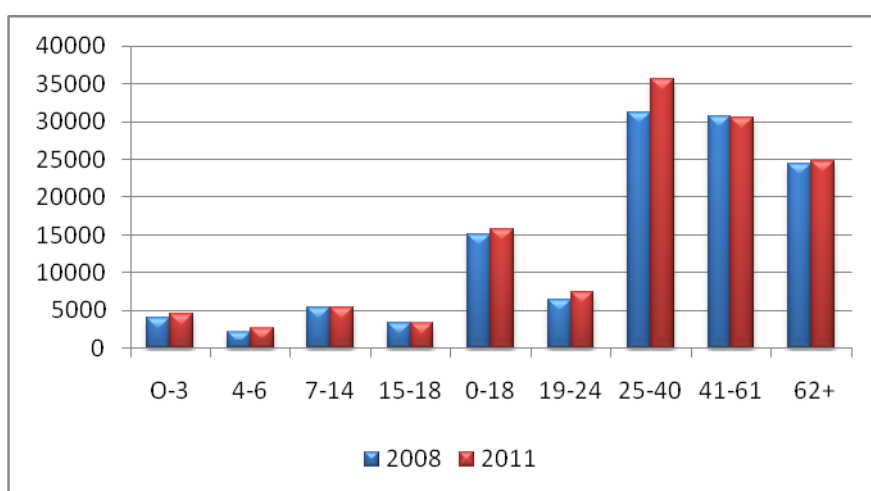
- A Meder utcától északra a parti sétányon
- A Meder utcától délre a parti promenádon
- Az Árpád-híd déli lehajtója alatt épülő gyalogos-kerékpáros aluljárón keresztül, a Népfürdő utcai kerékpárútról a Duna-part irányában
- A Népfürdő utca - Dráva utca – Révész utca közti szakaszának átépítésével, a Népfürdő utcai kerékpárút hiányzó szakasza is kiépítésre kerül.

A kerületi **Környezetvédelmi Program** felülvizsgálatára 2009-ben került sor. A dokumentum egyrészt számba veszi a környezetvédelem területén elért eredményeket, illetve feladatokat határoz meg az önkormányzat számára. A feladatok között a következő kapcsolódó elképzeléseket találjuk:

<p>Zöldterületek közterületek fejlesztése Parkfejlesztési program végrehajtása Népszigeti láperdő védelme Margitsziget közlekedési kapcsolatai fejlesztése Rákos-patak revitalizációja A Népsziget és a FOKA öböl rehabilitációja Település-fejlesztési szerződések</p>	<p>Általános környezetvédelmi feladatok Környezetvédelmi prioritások figyelembevétele a döntéshozatalok során Szövetségek kezdeményezése önkormányzatokkal Kerületi Környezetvédelmi Díj bevezetése A kerület környezeti állapotának monitorozása A lakosság tájékoztatása Lakosság bevonása a döntéshozatalba (lakossági fórumok, helyi akciók) Az ifjúság szemléletformálása</p>
<p>Felszíni vizek: Duna-parti sétányok fejlesztése, Köztéri vízfelületek növelése</p>	
<p>Hulladék mennyiségének csökkentése Hulladék újrahasznosítás</p>	
<p>Szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése Lakossági szelektív hulladékgyűjtési akció továbbfejlesztése Szelektív hulladékgyűjtés (fővárosi)</p>	
<p>Légszennyezés csökkentése a főutak mentén Zöldfelületek arányának növelése</p>	
<p>Közterületek tisztaságának javítása Ebürülékgyűjtő edények kihelyezése Közterületek rendszeres takarítása Lakossági köztisztasági akciók</p>	

2.2 Népegységváltóási folyamatok ²

Tovább folytatódott a kerület népesség növekedési folyamata 2008-at követően. Jelenleg 113 864 fő él a XIII. kerületben, ami 2008-óta 6%-os növekedést jelent. Legdinamikusabban a 25-40 év közötti népesség száma növekedett az elterlt időszakban, így mára ez a korsztrály vált a kerületben élők legnagyobb számú korsztrályává. A kerületi népsűrűség 80 fő/ha értékről 86 fő/ha-ra emelkedett.

A XIII. kerület lakónépessége 2008-ban és 2011-ben korsztróportos bontásban
(forrás: Népegység nyilvántartási Csoport)

2.3 Példaértékű ingatlanfejlesztések

A XIII. kerület zöldhálózatának gerincét a közparkok, közkertek, lakótelepi zöldterületek alkotják, melyek a szabadtéri kikapcsolódás legfontosabb helyszínei is. A rekreációs célú szabadterek között szerepelnek azonban az önkormányzat tulajdonában lévő oktatási, nevelési, kulturális intézmények kertjei is. Ezen korlátozottan közhasználatú helyszíneken az önkormányzatnak, mint tulajdonosnak a feladata, hogy jó példát mutattva, színvonalas zöldfelületeket alakítson ki és rekreációs szolgáltatásokat biztosítson. Az utóbbi időszakban ilyen példaértékű fejlesztések voltak: a Pöttyös tagóvoda udvarának színvonalas, öntözött gyepfelületekkel rendelkező óvodakertté alakítása. Példaértékű a Pannónia Általános Iskola tornatermének felújítása során kialakított zöldhomlokzat, valamint a Radnóti Miklós Művelődési Központ felújítása során létrehozott zöldtető.

² A népességváltóási folyamatok részletes bemutatását az 1. számú melléklet tartalmazza.

Pitypang tagóvoda felújított kertje

Zöldhomlokzat a Pannónia iskolánál

A kerületben magán beruházás keretében megvalósuló ingatlanfejlesztések során az önkormányzatnak, mint építéshatóságnak nyílik lehetősége a zöldfelületek, illetve a részben vagy egészben közhasználatú szabadterek fejlesztésének ösztönzésére. A Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat övezeti előírásai határozzák meg a beruházások során kialakítandó zöldfelületi minimum értékeket. A szabályozási tervek és az ezekhez kapcsolódó településrendezési szerződések lehetőséget teremtenek arra, hogy a magán ingatlanokon közhasználat számára átadott területrészek is kialakításra kerüljenek, illetve, hogy a beruházás során a közterületek is megújuljanak. Erre példa a River Loft beruházás során megújult Népfürdőutcai közpark. Az önkormányzat törekvése, hogy az építési törvény eszközeivel a közhasználatú szabadtereket a forgalmas útvonalaktól távolabb, esetenként az ingatlanok belső részein alakítsa ki. Ilyen létesült reprezentatív városi szabadtér a Capital Square irodaház Váci út felőli oldalán.

Népfürdő utcai felújított zöldterület

Közhasználatú városi tér a Capital Square irodaháznál

2.4 A 2008 óta eltelt időszak zöldhálózatfejlesztési eredményei

A kerület **közparkjai és közkertjei** alkotják a zöldhálózat foltszerű csomóponti helyeit, melyek jelentős rekreációs, környezeti és ökológiai értékkel rendelkeznek. A 2008 óta eltelt időszak közparki felújításainak zászlóshajó beruházása, a [Gyermek tér komplex felújítása](#) volt. Fontos felújításokat végeztünk a Kassák-Lőportár park zöldterületi, a [Dráva park](#), a Bulcsú park és a [Wein János tér](#) fejlesztései során.

A XIII. Kerületi Önkormányzat tulajdonában lévő zöldterületek döntő része a 60-as, 70-es, 80-as években épített **lakótelepi területeken**, a lakóépületek közvetlen szomszédságában került kialakításra. Az [Országbíró lakótelep megújítási koncepciójának](#) kidolgozására a lakosság intenzív bevonásával került sor, mely a későbbiekben modellként szolgálhat. Jelentős közterületi fejlesztések valósultak meg az [Béke-Tatai](#), az [Árpád hídfő](#) és a [Tahi utcai](#) lakótelepek területén is.

A **játszótérprogram** eredményeként a kerület közterületein található 54 játszótéren lévő több mint 400 játszószer mindegyike szabványos. A 7 db közterületi sportterület felújítása és karbantartása folyamatos. A [játszó- és sportterületek felszereltségéről](#) részletes kataszter készült, mely a játszóeszközök számbavétele mellett jelzi azt is, hogy az adott játszótér, mely korosztályok számára használható. Az időszak játszótér fejlesztései közül a [Hun-Tüzér utcai játszótér](#), a [Béke téri játszótér](#), a [Petneházy 19-27 melletti játszótér](#), illetve a [Gyöngyösi sétány menti játszóterek](#) felújításai voltak a legjelentősebbek. A fejlesztések eredményeként minden játszótérünk eleget tesz az EU szigorú előírásainak. A **szökőkútprogram** keretében, mind az önkormányzat beruházásának keretében ([Gyermek tér](#), [Hollán Ernő utca](#), Dagály park), mind ingatlanfejlesztésekkel partnerségben (Capital Square Irodaház) megvalósuló szökőkútfejlesztésekre van példa.

A kerület **zöldfolyosó programjának** keretében a [Duna-parti zöldfolyosó középső \(Meder utca – Rákospatak közötti\) szakaszának](#) kialakítása a Marina part ingatlanfejlesztéshez kapcsolódóan folyamatban van. A [zöldfolyosó belvárosi \(Dráva utca – Margit-híd közötti\) szakaszán](#) megépült kerékpárút biztosít zöldhálózati kapcsolatot. A fejlesztések távlati célja ezen a területen a rakparti terület gyalogos megközelíthetőségének és arculatának javítása. A Rákospatak kerületünk második, kelet-nyugati irányú zöldfolyosója. A fejlesztés távlati célja, hogy a négy budapesti kerületet és három agglomerációs települést érintő vízfolyás természet közelebb mederben futva egységes és a közhasználat számára megnyitott zöldfolyosót alkosson. A fővárosi önkormányzattal való együttműködés segítségével, valamint kistérségi párbeszéd kezdeményezése céljából az XIII. Kerületi Önkormányzat koncepciótervet készített a kerület teljes [Rákospatak](#) menti szakaszára vonatkozó ütemezett közterület fejlesztésekre. A kerület két zöldhálózati tengelyét, valamint a foltszerű zöldfelületeket (közparkok, közkertek, lakótelepi területek) **zöldsétányok hálózata** kapcsolhatja valódi hálózatba. A vizsgált időszakban a [Gogol – Kassák Lajos – Röppentyű - Göncöl kerékpárút](#) kialakítása volt az ezen a téren elért legfontosabb eredmény. A kerület egyéb tervezett zöldsétányai közül a Szent László utca, a Csanády utca, a Dolmány – Babér - Meder utcák mentén a meglévő fasorok felújítása, a hiányok pótlása van folyamatban. A kerület belső

területrészein **sétáló- és forgalomcsillapított utcák** hálózatának kialakítása járul hozzá a közterületi minőség jelentős javulásához. Ennek példái a [Hollán Ernő](#) utca és a [Ditrői Mór](#) utca megvalósult felújítása volt. A Hollán Ernő utca színvonalas kialakításáért a **Magyar Urbanisztikai Társaság elismerésben részesítette a kerületünket**. A **virágos oszlopok program** keretében kerületünkben mintegy 171 virágos oszlop került eddig kihelyezésre. Az elmúlt időszak jelentős fejlesztései az [Ipoly](#), a [Kresz Géza](#), a Visegrádi, a Hegedűs Gyula és a Tisza utcákban történtek.

Az **intézményudvar program** négy intézményudvar esetében komplex udvarfelújítása történt meg, valamint a 16 óvodaudvar játszószer állományának szabványosítására és felújítására is sor került. A teljes intézményhálózatban, ez összesen 80 új játszószer kihelyezését jelentette. A [Szent László utcai Általános Iskola](#) használaton kívüli udvarának felújítása és megnyitása révén a kerület új közhasználatú játszótérrel bővült.

A **környezetgazdálkodási program** keretében a lakosság egyre növekvő közterületi igényeinek megfelelő közterületi minőség biztosítása a cél. [Zöldterület fenntartási programunk](#) keretében növeltük az intenzív fenntartású zöldterületek nagyságát. A Gyöngyösi sétány intenzív virágfelületeinek kialakításáért **a kerület 2010-ben elnyerte a Virágos Magyarországért verseny fővárosi díját**. A [fasorgazdálkodás](#) keretében, az elmúlt időszakban a szélsőséges időjárási helyzetek növekvő száma miatt nagyobb figyelmet fordítottunk a balesetveszély megelőzésére, a fasorok rekonstrukciójára. 2008-ban 537 db, 2009-ben 821 db fa ültetésére került sor a kerületben. Jelentős mértékű, több éven áthúzódó fasori felújítások valósultak meg a [Tüzér utca](#), a [Jász utca](#), a Szekszárdi utca, a Kassák Lajos utca, a Gyöngyösi utca mentén. A parkok rendszeres takarítását egészíti ki a **parkgondnoki rendszer**, melynek jelentősége elsősorban a kialakított fenntartási színvonal megőrzésében, a folyamatos fenntartói jelenlétben van. A [kerületrészi köztisztasági akciók](#) keretében a közterületek integrált, faltól-falig történő takarítására kerül sor az FKF Zrt. közreműködésével, melyekre 2008-ban 4 alkalommal, 2009-ben kettő alkalommal, 2010-ben hat alkalommal került sor. A kerületi [kulturált kutyatartásért program](#) keretében 20 kutyafuttató, valamint közel 300 ebürülék-gyűjtő edényt üzemeltet az önkormányzat. A házaknál történő [szelektív hulladékgyűjtési mintaprogram](#) sikerére való tekintettel a program területét kibővítettük Újlipótváros egészére.

A **kommunikációs és partnerségi program** célja a kerületi zöldhálózattal kapcsolatos információk elérhetőségének, hozzáférhetőségének javítása, valamint az információáramlás kétirányúvá tétele. A Környezetgazdálkodási NKft. [interaktív honlapja](#) egyaránt lehetővé teszi a lakosok számára a tájékozódást és a véleménynyilvánítást. Az AngyalZÖLD stratégia alap gondolata a partnerség. Ennek jegyében kerül kiírásra évente a [Lakossági Zöldfelület Védnökségi Pályázat](#), mely keretében a lakóközösségek védnökségükbe vonhatják a zöldhálózat lakóépületeikhez kapcsolódó részét. 2008-ban 79 lakóközösség jelentkezett a pályázatra, 2009-ben a számuk már 89, 2010-ben pedig 105 volt. 2011 év során a programban 115 közösség vesz részt. Az AngyalZÖLD stratégia fontos célkitűzése a zöldhálózatokkal kapcsolatos döntések nyitottabbá tétele, az érintett közösségek bevonása a döntéshozatalba. Az [Országbíró lakótelep közterületeinek megújítása](#) kapcsán nyitott, közösségi tervezést

valósítottunk meg. A kerületi közparkok, játszóterek, fasorok iránt [felelősséget érző cégek](#) számára lehetőséget teremt a stratégia, hogy anyagi vagy természetbeni hozzájárulásokkal segítsék a zöldhálózat fejlesztését. A kerületben működő vállalkozások közül több cég élt az elmúlt időszakban ezzel a lehetőséggel (pl. ELMŰ, Fővárosi Vízművek, RICOH Kft).

2.5 *A zöldfelületgazdálkodás kerületi rendszere*

A 2008-óta eltelt időszakban a zöldterületek és a közhasználatú zöldfelületek fenntartásának fővárosi és kerületi önkormányzatok közötti megosztása nem változott. Az össz városi jelentőségű közparkok (Margit-sziget, Szent István park, Rákos-patak menti közparkok), valamint a fő- és tömegközlekedési útvonalak menti fasorok tulajdonosa és fenntartója a főváros. A XIII. Kerületi Önkormányzat tulajdonában lévő közparkok és köztertek, a közhasználatú lakótelepi zöldfelületek, valamint a nem fővárosi fenntartású közterületi fasorok fenntartásáért a XIII. Kerületi Környezetgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Kft. felelős. A fenntartási feladatok egy részét egy közbeszerzési eljáráson kiválasztott társaság, egy részét a Környezetgazdálkodási Kft. gyorsszolgálatja látja el. A zöldterületeken a folyamatos fenntartói jelenlétet a parkgondnoki rendszer segítségével igyekszik az üzemeltető biztosítani.

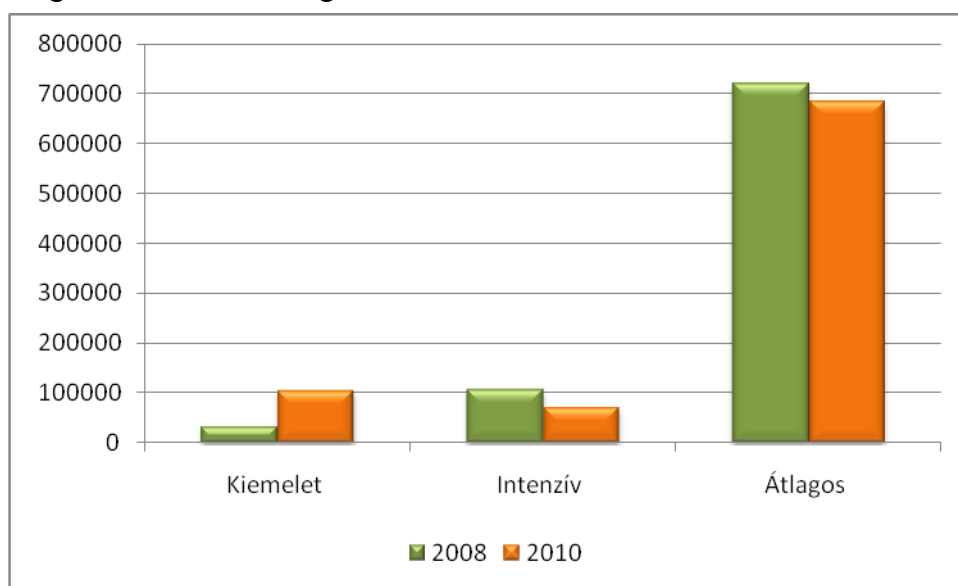
A közterületek fenntartásában számos más ágazat (közlekedés, közművek) is érintett, melyek közötti kommunikáció nem zökkenőmentes. Ugyancsak problémát jelent, hogy a kerület lakossága nem érzi ezeket a közösségi hasznosítású területeket kellő mértékben a sajátjának, nem ápolja, óvja a zöldhálózat elemeket tulajdonosként. A vandalizmus, a szemetelés a kerületi zöldfelületek fenntartásában mutatkozó legsúlyosabb probléma. Az intenzívebb takarítás ennek csak tüneti kezelését jelenti. Valódi megoldás a társadalmi együttműködés, a környezeti nevelés és a környezeti kultúra színvonalának javítása. A közterületi parkolás helyenként rendezetlen állapota ugyancsak jelentős problémát okoz a zöldfelületek fenntartása és minősége szempontjából. A kerületi zöldfelületek minőségének javítása érdekében növekvő hangsúlyt kell fordítani a fenntartásra. Így biztosítható a zöldfelületek minőségének fokozatosan javuló színvonala, a meglévő értékek, a fejlesztési eredmények megőrzése.

A kerületi zöldfelületek fenntartási színvonalát az alkalmazott fenntartási technikák és technológiák határozzák meg, melyek megválasztása a rendelkezésre álló pénzügyi források függvénye. A Környezetgazdálkodási NKft. három eltérő intenzitású fenntartási technológiát, kategóriát alkalmaz:

- **Kiemelt** fenntartású területek közé a kerület központi jelentőségű, jelentős forgalmú, illetve a közelmúltban felújított zöldfelületei tartoznak (Béke tér, Gyöngyösi sétány, József Attila tér, Fiastyúk park, Bulcsú park, Dagály 20 park, Dráva park, Debrecen park, Gyermek tér). A kiemelt fenntartás **napi takarítást**, intenzív, virágos zöldfelületek jelenlétét, rendszeres öntözést és kaszálást jelent.

- **Intenzív** fenntartású területek közé a kerületi közparkok és közkertek, játszóterek tartoznak. Ezek a területek **heti három alkalommal takarítottak**, kaszálásuk havonta történik.
- **Átlagos** fenntartású a kerület közhasználatú zöldfelületeinek többi, extenzív technológiával fenntartott része. Ezeknél a területeknél **heti két takarítás** történik.

A 2008-óta eltelt időszakban a kerületi önkormányzat jelentős többletforrást biztosított a zöldterületek színvonalas fenntartására. Ennek köszönhetően lehetőség nyílt a kiemelt fenntartású területek számottevő növelésére. A kerület 86 ha összterületű zöldfelületeinek a döntő többsége továbbra is az átlagos fenntartású területek közé tartozik.

A különböző fenntartási intenzitású területek változása 2008-2010 között

A kerületi zöldhálózat fejlesztésére és fenntartására, valamint a környezetgazdálkodási feladatok ellátására az önkormányzat a Környezetgazdálkodási KNKft. költségvetésén keresztül biztosítja a forrásokat. A költségvetési keret 2010 óta meghaladja az egymilliárd forintot. A források belső felhasználásában kedvező változásnak tekinthető, hogy a zöldhálózat fenntartására, valamint köztisztasági programokra fordított források aránya emelkedő tendenciát mutat.

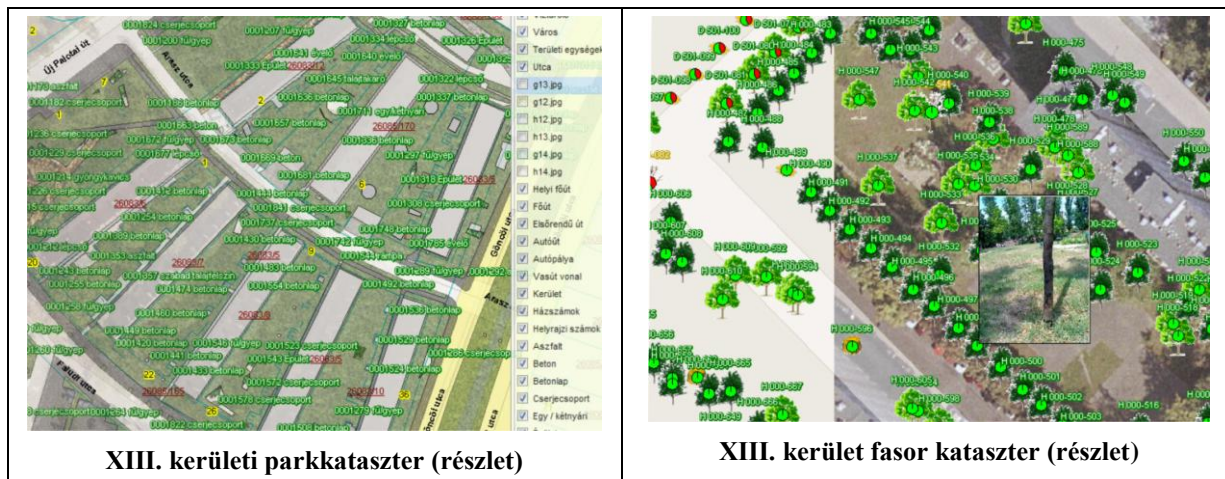
	2008	2009	2010	2011*
Parkfenntartás, fasor fenntartással együtt	355 351	380 000	579 090	652 000
Kerületüzemeltetés, köztisztaság	41 819	48 000	77 723	60 000
Beruházások, felújítások közparkokban	247 921	406 262	327 077	240 000
Intézményudvarok felújítása	217 245	62 000	50 000	75 000
Intézményudvarok fenntartása	44 123	49 862	28 050	36 000
Összesen	906 459	946 124	1 061 940	1 063 000

*terv

A zöldhálózati, illetve környezetgazdálkodási programokra fordított önkormányzati források alakulása 2008-2011 (forrás Környezetgazdálkodási NKft. üzleti terv)

2.6 Kerületi fasorok és parkok katasztere

A kerületi közparkok, fasorok állapotának nyomon követésében a fasor és parkkataszter nyújt segítséget. A kataszter a zöldterületek mennyiségére, az ott lévő berendezési tárgyakra nyújt naprakész információt. A fasorok katasztere az önkormányzati kezelésben lévő fák mennyiségi adatain kívül azok egészségi állapotáról, a szükséges kezelésekről is nyilvántartást tartalmaz.

XIII. kerületi parkkataszter (részlet)

XIII. kerület fasor kataszter (részlet)

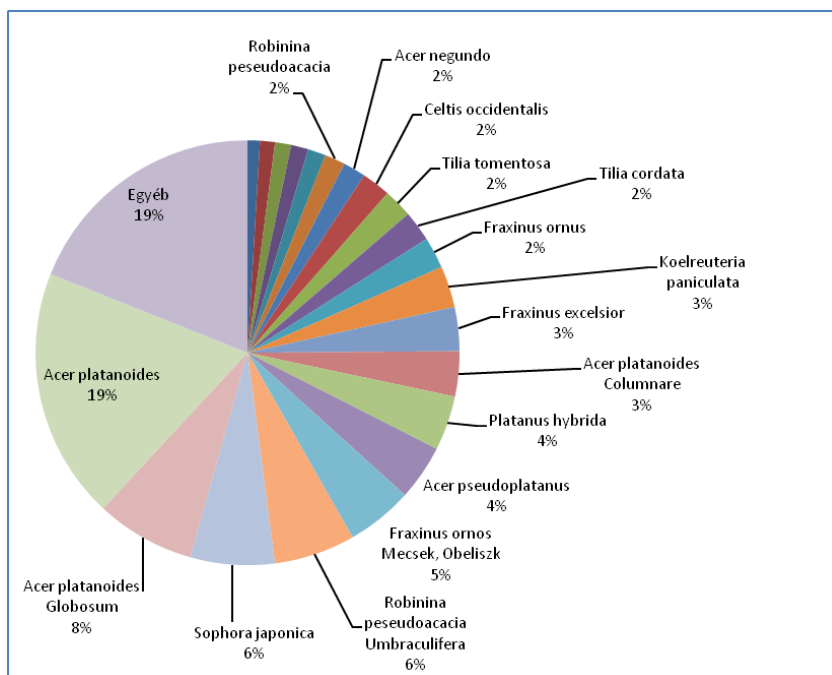
A kerület zöldterületeit illetően nem történt mennyiségi változás a 2008-óta eltelt időszakban. A zöldhálózat foltszerű elemeit alkotó [közparki](#) és [lakótelepi területeit](#), a [zöldfolyosó](#) és [zöldsétányok](#) rendszere szervezi hálózatba.

Zöldterület típus, használat	Fővárosi önk. kezelésében	Kerületi önk. kezelésében
Közpark, közkert (m ²)	822 000	262 000
Lakótelepi zöldfelület (m ²)	0	534 000
Összesen (m²)	822 000	796 000

A XIII. kerület zöldterületei (Z lapokon nyilvántartott területek)

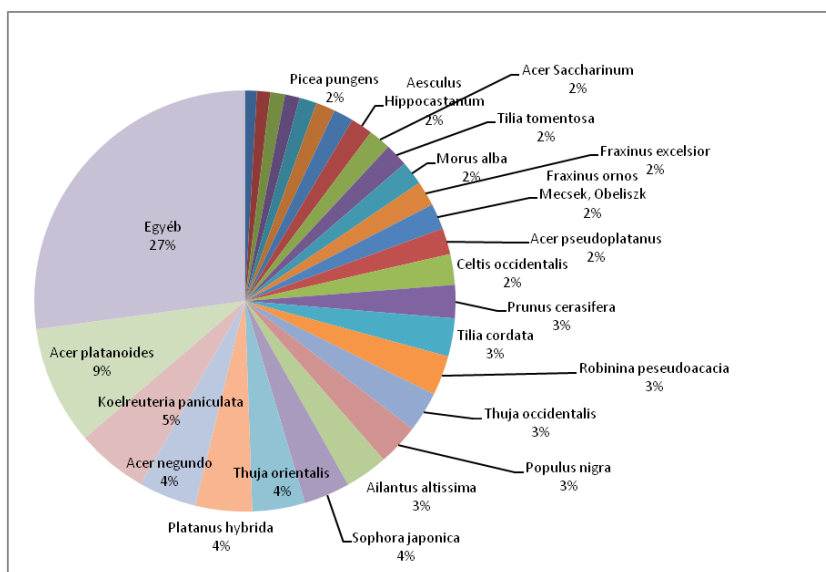
Kerületünkben összesen mintegy 50 000 faegyed található. Ebből közel 28 000 egyed a közterületeken, míg az önkormányzati intézmények területén további 2 000 fa él

A kerületi fasorokat több mint 15 000 egyed alkotja. A kerület földrajzilag jól elkülöníthető, „belvárosi” részén alacsony a sorfák darabszáma, míg a lakótelepi és a családi házas övezetekben magasnak mondható. Ez az adottság alapvetően határozza meg a kerület fasortelepítésének földrajzi lehetőségeit. A fasorok állományában a korábbi akác, japánakác állomány helyett ma már a juharok dominálnak. A juharok mellett a kőrisek, platánok, hársfák aránya is jelentős.

A kerületi sorfák fajösszetétele (forrás: kerületi fakataszter)

A kerületben jelenleg közel 2500 üres fahely, illetve tuskó található a fasorokban. A tervszerű telepítési ütem a koros és fiatal fák megoszlását várhatóan az 50-50 % közelébe módosítja. A telepítéseknél célkitűzés, hogy egészséges, nagy lombkoronájú egyedekké fejlődő fajok és fajták kerüljenek telepítésre, ezzel biztosítva a közterületi zöldfelületek intenzív árnyékolási és légkondicionálási funkcióit.

A kerületi parkfák fajösszetétele (forrás: kerületi fakataszter)

Parkjaink faállományát jelenleg mintegy 11 000 egyed alkotja. A parkok kedvezőbb mikro klimatikus adottságai sokkal több fafaj telepítésére nyújtanak módot. A parki faállomány magasabb életkora részben szintén a kedvezőbb környezeti adottságoknak köszönhető, részben annak, hogy kevésbé vannak kitéve a fasorokat érintő út menti

sózásoknak és a gépkocsi forgalomból adódó szennyeződésnek, illetve mechanikus

igénybevételeknek, rongálásoknak. A korosabb parkfák között a juharok, a csörgőfák, a japánakácok és a platánok dominálnak. A parkok faállományának felújítása során célkitűzés nem csupán a városi klímát jobban elviselő fajok telepítése mellett a fafaj és fajtaösszetétel változatosságának, sokszínűségének a megőrzése, illetve növelése. 1

2.7 Zöldterületek minőségi katasztere

A kerület zöldterületei és rekreációs célú közterületei komplex szerepkört töltenek be a zöldhálózati rendszerben. A lakóterület környezeti és ökológiai állapotának javításán túl társadalmi, gazdasági, esztétikai és városszerkezeti szerepkörük is jelentős. A zöldterületek minőségi leltárának a készítésével a XIII kerület rekreációs célú közterületeinek komplex, esztétikai, társadalmi, környezeti szempontú értékelése, a fejlesztés elvárható irányainak kijelölése, valamint a zöldhálózat minőségi auditjának (minőségvizsgálatának) megalapozása a cél.³

A felmérés során hat témakör szerint értékeltük az egyes zöldterületeket:

Témakör	Értékelési szempontok
Megközelíthetőség	A tömegközlekedéssel, gyalogosan vagy kerékpáron való elérhetőség, a szomszédos területekhez való kapcsolódás
Arculat	Az épített és természeti elemek esztétikai értéke, a fenntartás színvonala
Funkciók	A rekreációs, szabadidős funkciók minősége, változatossága
Ökológiai	Ökológiai érték, a rekreációs funkciók és az élővilág egyensúlya
Fenntarthatóság	Az erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, környezeti szemléletformálás
Közösségi használat	A helyi közösség kötődése a területhez, az itt élők részvétele a terület fenntartásában

A felmérés során 84 kerületi rekreációs célú közterület értékelésére került sor. Ez a kerület közhasználatú zöldterületeinek döntő többségét magába foglalja, hiszen az értékelésből csupán a lakóterületi előkert funkciókat betöltő területek maradtak egyelőre ki. Az értékelés során mind a fővárosi, mind a kerületi fenntartású zöldterületek vizsgálata megtörtént, hiszen a kerületi lakosok egyaránt használják mind a két tulajdonban lévő területet.

A rekreációs közterületek minőségi kataszterének összeállításánál külön szükséges kezelni a jelentősen eltérő funkciójú területeket. Nyilvánvalóan más minőségi követelménynek és más szerepkörnek kell megfelelnie egy sétálóutcának, mint egy közparknak, vagy a zöldfolyosó hálózat egyik elemének. Ennek megfelelően az egyes kategóriákat külön-külön vizsgálva

³ Az értékelési módszer a Greenspace Scotland civil szervezet módszerének adaptálásával a Környezetgazdálkodási NKft, a Zöldfa Stúdió Kft. és a BCE Tájépítészeti Karának együttműködésében került kidolgozásra.

kerültek megállapításra a rájuk jellemző kerületi átlagértékek. Az átlagértékek segítségével lehet meghatározni azokat a területeket, melyek minősége elmarad a többi zöldterület értékétől és így felújításuk időszerű lehet. A zöldhálózat minőségértékelése megalapozza egyúttal a területek minőségváltozásának monitorozását és ezzel a kerület zöldhálózat gazdálkodásának, eredményeinek a követését. A fejlesztési beruházások meghatározása a minőségértékelés eredményeinek figyelembevételével történik meg.⁴

2.8 A lakosság véleménye a zöldhálózat fenntartásáról és fejlesztéséről

A kerületi zöldhálózati program eredményességének végső mércéje a lakosság véleménye a közparkok, közterületek állapotáról, illetve a kerületi környezet minőségéről. Az önkormányzat ennek felmérésére reprezentatív közvélemény kutatást végzett 2008-ban, melyet idén megismételt.⁵

A felmérés tanulsága alapján az eltelt időszakban a válaszadók véleménye javult arról, hogy összességében, milyen a kerületben élni. 7 %-kal nőtt azok aránya, akik szerint nagyon jó, és 5 %-kal azoké, akik szerint inkább jó a XIII. kerületben élni. A közterületi állapotokat illetően ugyancsak kedvezőbb véleménnyel vannak a lakosok.

Mindent összevetve Ön szerint általában milyen a XIII. kerületben élni? (Ipsos 2011)

	2011	2008
nagyon jó	41%	34%
inkább jó	40%	35%
jó is, meg rossz is	16%	25%
inkább rossz	2%	3%
nagyon rossz	1%	2%
átlag (0-100)⁶	79	74

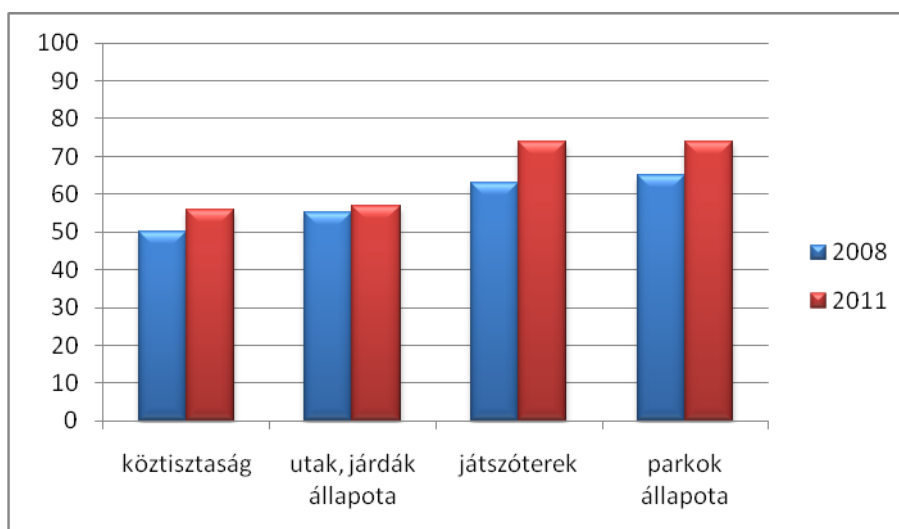
A kerületi köztisztaság állapotát 56 pontra értékelték a 100 fokú skálán. Ez hat pontos javulást jelent 2008-hoz képest. Az utak, járdák állapotának megítélésében minimális javulás látható, míg a játszóterek és parkok megítélése jelentős mértékben 13, illetve 9 ponttal javult. A válaszadók 29-29 százaléka volt teljes mértékben elégedett a játszóterek és közparkok állapotával. Ez az érték korábban 15, illetve 19 százalék volt.

Mennyire elégedett a közterületi állapotokkal? (Ipsos 2011)

⁴ A minőségértékelés eredményeit a 2. számú mellékelt tartalmazza.

⁵ A felméréseket az Ipsos Zrt. végezte el 500 fős reprezentatív telefonos felmérés keretében. A közvélemény kutatás eredményeit a 3. számú melléklet tartalmazza.

⁶ A 100 fokú skálára az átszámítás a következő módon történt: 5=100, 4=75, 3=50, 2=25, 1=0, az átszámításkor csak az érdemi válaszokat vettük figyelembe, a „nem tudja”, „válaszmeztagadás” válaszokat nem

A közvélemény kutatás eredményei alapján továbbra is a lakótelepi parkokat használják legnagyobb arányban a kerületi lakosok pihenési, kikapcsolódási céllal. A legjelentősebb elvárást pedig a fenntartás színvonalának és a közbiztonságnak a javítása jelenti.

A felmérésben felsorolt fejlesztések fontossága nagyon keveset változott a lakosok szemében az elmúlt három évben, csak pár tényező lett kicsivel súlytalanabb, vagy éppen a fejlesztések hatására kevesebben érzik sürgetőnek, hogy valami történjen az adott területen. A lakótelepi zöldterületek fejlesztését még mindig 71%véli döntő fontosságúnak, de ez 4%-kal alacsonyabb arány, mint 2008-ban. A kerületi kisebb parkok felújítását viszont 3%-kal többen vélték döntő fontosságúnak.

Ön mit gondol, mennyire fontos a(z)...? (a kérdést döntő fontosságúnak vélők aránya, %)

	2011	2008
fasorok felújítása, telepítés a kerületben	76	76
lakótelepi zöldfelületek fejlesztése	71	75
Duna menti gyalogos sétány kialakítása	74	73
kerületi kerékpárutak fejlesztése	59	65
kerületi kisebb parkok felújítása	68	65
új közparkok kialakítása a kerületben	51	54
sétáló utcák kialakítása a kerületben	50	52
Rákospatak menti parkok felújítása	41	47
Népsziget területén pihenő funkciók fejlesztése	48	45

3. Célok, programok megerősítése

Küldetésünk változatlanul a kerület értékeinek megőrzésére alapozott, több generáción átívelő, hosszú távú fejlődés. Célunk az épített és természeti környezet harmonikus, az emberek életminőségét javító, összehangolt fejlesztése, a közösség igényeihez folyamatosan alkalmazkodó zöldhálózat kialakítása, működtetése. Az AngyalZÖLD Stratégia átfogó célja a következő jövőkép valóra váltása:

*Kerületünkben a **partneri együttműködésben megvalósított programok** eredményeként a kerület egész szakaszán **megújult Duna-parti sétányok** és igényes zöldterületek alkotta észak-déli tengely halad végig. A **természetes mederben folyó Rákos-patakot övező parkok, játszóterek, tanösvények** alkotta kelet-nyugati közhasználatú zöldfelületi-folyosó a főváros és az agglomeráció közötti fontos ökológiai és rekreációs tengely. A Göncöl és Kassák Lajos utcák, a Pozsonyi és Tatai út vonalában, valamint a Dunára merőleges Csanády, Révész - Csángó, Meder – Babé – Mosoly - Dolmány, a Kámfor utcák vonalában, illetve térségében, a főbb zöldfelületi tengelyeket **zöldsétányok** egészítik ki és kötik össze a közparkok, közkertek, forgalomcsillapított városi terek rendszerét. A kerületünk hagyományos, de megújult, valamint a korábban zöldterület hiányos részeken kialakított új parkjaink, játszótereink, labdapályáink színvonalasan fenntartottak, biztonságosak és tiszták. Mára a zöldfelületek funkciójukban és kialakításukban, alkalmazkodva a különféle korosztályok szabadidős, rekreációs igényeihez, lakókörnyezetük meghatározó, szép és karakteres elemeivé váltak. A kerületi zöldfelületek és közterületek egységes szemléletű, színvonalas fejlesztése révén a **kerület szabadterei vonzó, világvárosi helyszínek**. Megfelelő összekötő elemek (gyalogos hidak, közhasználatú hajójáratok) hozzák elérhető közelségbe, a nemzetközi hírnévnek örvendő **Margit-szigetet** és a hasonló funkciókban gazdag, megújult **Népszigetet**. A kerület északi és keleti határait jelentő MÁV területek integrált fejlesztése új dimenziót és környezeti minőséget teremtett a kerület zöldfelületei és térszerkezeti rendszere szempontjából. A fejlesztéseknek köszönhetően a kerület és a **Városliget** között ma már gyalogosan és kerékpáron is könnyen átjárható kapcsolat van. **A XIII. kerület Budapestnek - a szó szoros értelmében is - virágzó kerülete.***

A jövőkép és a távlati célkitűzések időhorizontja meghaladja középtávú tervezési ciklusok időtávját, ugyanakkor a felvázolt célok által közvetített értékek orientálják a közép és rövid távú programokat és projekteket, kifejezésre juttatva az önkormányzat elkötelezettségét a környezeti minőségének fejlesztése, a kerület élhetőségének javítása iránt. Ezek megvalósítása érdekében, a következő alapvető prioritások szem előtt tartása szükséges:

1. **Szükséges a kerületi közhasználatú zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése, a fenntartás színvonalának javítása.**
2. **A zöldfelületek fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatos társadalmi együttműködést erősíteni, szélesíteni, a gazdasági és szabályozási környezetet javítani kell.**

CÉLOK			PROBLÉMÁK			
Zöldterületi ellátottság javítása	Közpark és közkert fejlesztési program	A közhasználatú zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése, fenntartása	A kerület zöldfelületi élettereinek hiányosságai	Szerkezeti problémák	Egyetlen zöldterületi ellátottság, közparkkal ellátatlan kerületrészek	
Duna-parti zöldfelületi, közterületi fejlesztés					A Dunával való közvetlen funkcionális kapcsolat hiánya	
Kelet-nyugati zöldsétányok kialakítása					Kelet-nyugati zöldhálózati tengelyek hiánya	
Vízfelületek létesítése					A „vizek” alapvető hiánya a zöldterületekről	
Gyalogos, kerékpáros kapcsolatok javítása a közlekedési területeken					Vasúti, közúti területek elszigetelő hatása	
Fasorok hiányainak pótlása, minőségi fejlesztés	Zöldfolyosó-, zöldsétány és fasorfejlesztési program			A zöldfelületek összekötő funkciójának romlása vagy hiánya	Az intézményudvarok problémái	Fasorok hiányosságai, esetenként rossz állapotuk
Duna menti rekreációs szabadterek fejlesztése						A dunai vízsport és rekreáció, valamint a vízi-, vízparti turizmus intézményeinek hiánya
Rákos-patak revitalizáció						Rákos-patak menti folytonos zöldfolyosó hiányosságai
Zöldhálózati kapcsolatok erősítése a szomszédos kerületek irányába	Intézményudvar program			Az intézmény- udvarok problémái	Környezet-minőség eredetű problémák	Zöldhálózati kapcsolatok hiánya a szomszédos kerületekkel.
Intézményudvarok időszakos megnyitása közhasználatra						Az intézményudvarok közhasználatának korlátozottsága
Intézményudvarok fejlesztése	Környezet-gazdálkodási program			Környezet-minőség eredetű problémák	Környezet-minőség eredetű problémák	Az intézményudvarok berendezésének hiányosságai
Öntözött zöldfelületek bővítése						Rendszeres öntözés hiánya
Alkalmazkodás a változó klimatikus viszonyokhoz						Klimatikus viszonyok kedvezőtlenebbé válnak
Fenntartási intenzitás növelése						A zöldfelületek extenzív kialakítása és fenntartása
Köztisztaság javítása						

CÉLOK			PROBLÉMÁK			
Lakossági részvétel ösztönzése	Kommunikációs program	Társadalmi együttműködés erősítése	A társadalmi környezet következtében keletkező problémák	A zöldfelületek használatával kapcsolatos problémák	A civil aktivitás alacsony foka, az öntevékenység hiánya	
A "láttatás" magas közterületi minőség segítségével					A lakosság vizuális, környezeti elvárásainak alacsony szintje	
Lakossági partnerségi programok					A lakosság egy részének tulajdonosi felelősségének hiánya	
Környezettudatosság formálás					Környezeti tudatformáló programok, rendezvények hiánya	
Túl-használat és nem rendeltetésszerű használat megelőzése					Túl-használat, nem rendeltetésszerű használat	
Zöldfelületi kataszter készítése					Zöldfelületi leltár, kataszter hiánya	
Hajléktalan kérdés integrált kezelése	Partnerségi program			A mai társadalmi igényeket nem kielégítő zöldfelületek	A mai társadalmi igényeket nem kielégítő zöldfelületek	Hajléktalan probléma
Partnerség a közterületek fenntartásában						Vandalizmus, szemetelés, kutya piszok közterületi károsító hatása
Közparki szolgáltatásokkal kapcsolatos igények felmérése						A korszerű, funkciógazdag kialakítás hiánya
Partnerség a beruházókkal a zöldfelületek növelése érdekében						A beépítés-maximalizáló igények dominálása a beépítések során
Együttműködés civil szervezetekkel						Partnerség hiánya civil szervezetekkel
Zöldterületi használatával kapcsolatos felmérések		A zöldterületek egyenetlen terhelése				
Zöldfelületek létesítésének szabályozási ösztönzése	Használati és fejlesztési szabályozás	A szabályozási környezet javítása	Az igazgatási mechanizmusokból származó problémák		A rövid távú gazdasági célok előnybe részesítése	Az ingatlanfejlesztők nem kellő motiváltsága a zöldfelület fejlesztésben
Új közparkok, közkeretek létesítése a szabályozások során						Közparkokkal ellátatlan kerületszettek
Parkolási kérdések integrált rendezése, zöldsávok védelme						Zöldsávok parkolási célú használata
Zöldhálózati fejlesztési célok megjelenítése a programokban						Közlekedési szempontok prioritása a zöldfelületek fejlesztésével szemben
Intenzív fenntartáshoz források biztosítása						Zöldterületek intenzív fenntartásához elégtelenforrások

4. Fejlesztési és fenntartási programok és projektek meghatározása

A Stratégiai programjai fenti jövőkép megvalósítását szolgálják a prioritások szem előtt tartásával. A fejezet az AngyalZÖLD Stratégia 6 programjának keretében határozza meg a 2011-2014-es időszakban megvalósítani javasolt fejlesztési-, fenntartási projekteket. Az egyes projekteknél a tevékenység célja és a megvalósítás tervezett időszaka szerepel. A tervezett beavatkozások közül a konkrét helyszínhez köthetők térképes ábrázolásra is kerülnek.

A táblázat "Kapcsolódás a kerületi programokhoz" oszlopában jelöltük, hogy az adott fejlesztést, mely egyéb kerületi program támasztja alá.

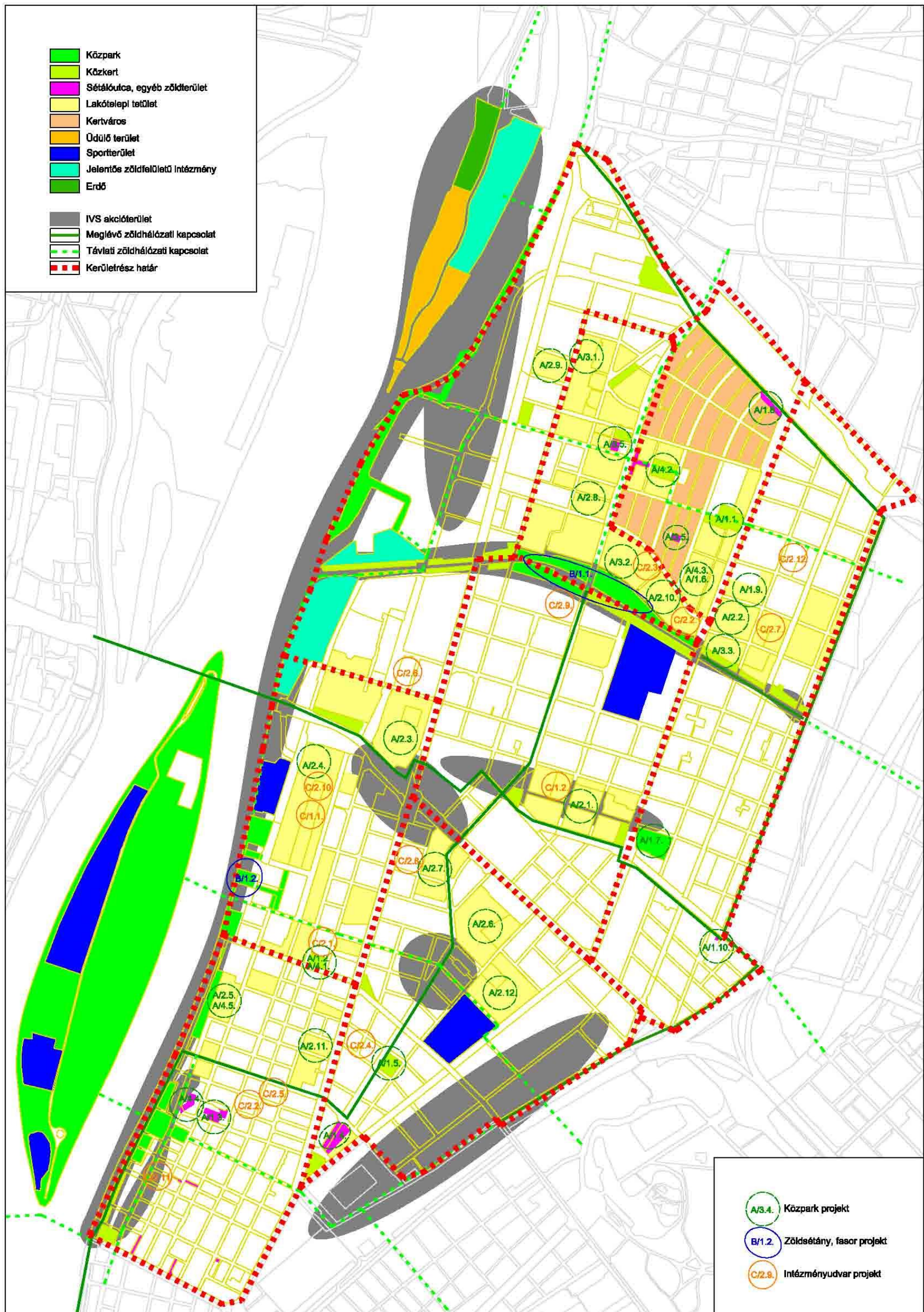
- Pirossal jelöltük a "Közösen a XIII. kerületért 2011-2014" program,
- narancssal a XIII. kerületi Integrált Városfejlesztési Stratégia,
- zölddel a környezetvédelmi program,
- kékkel a kerület négyéves útfelújítási programjának a vonatkozó megállapításait.

A táblázatokban narancs színű sorban, vastagon szedve jelöljük az időszak legjelentősebb, "zászlóshajó" fejlesztéseit, melyekkel célunk szignifikáns környezetminőség javulást eredményező beruházások megvalósítása.

A kék színű sorban dőlt betűvel szedve jelöltük azokat a fejlesztéseket és intézkedéseket, melyek megvalósítása nem elsősorban környezetgazdálkodási ágazati kompetencia, azonban amelyek hatása jelentős mértékben befolyásolja a kerületi zöldhálózat állapotát. Célunk a kapcsolódó fejlesztési elképzelések integrálása a zöldhálózatfejlesztési stratégiába.

A zöldfelületi rendszer és a zöldhálózat összetettsége, a zöldfelületeket érő és a zöldfelületek által gyakorolt hatások komplexitása, az érintettek és érdekelték nagy száma miatt a stratégia felülvizsgálatával nem zárul le a tervezési folyamat. A **kialakuló partneri együttműködés fenntartásával**, hatékony **monitoring rendszerrel**, a változások és eredmények figyelemmel kísérésével nyomon követhető, hogy a programok, valóban optimális módon szolgálják a távlati célok elérését. A stratégiaalkotás és a programok kidolgozása során létrejövő társadalmi párbeszéd, a megvalósuló együttműködések önmagukban is jelentős közösségi értéket jelentenek.

Az AngyalZÖLD stratégia 2011-2014 közötti tervezett fejlesztései

4.1. A) Közpark, közkert fejlesztési program

Célkitűzés: A kerületi közparkok, közterek és lakótelepi zöldfelületek vonzó, magas színvonalon fenntartott, biztonságos közösségi terekké történő fejlesztése, új közparkok létesítése. A közparkok funkcióinak, berendezéseinek korszerű, az igényekhez igazodó kialakítása. A felújítások, közpark létesítések során az egyes zöldterületek egyedi identitást biztosító arculatának kialakítása.

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
A/1. Kerületi közparkok és közkertek fejlesztése, felújítása	A/1.1. Gyermek tér fejlesztése	Zöldterületi fejlesztés (lakossági igény alapján ivókút kialakítása, kutyafuttató tereprendezése, közparki fűrt kutas öntözés kialakítása)	2014	18 000	KG NKft.	új technológiák és technikák alkalmazásával növeljük az öntözött területek arányát.
	A/1.2. Dráva park fejlesztése	Játszótér fejlesztése (homok helyett gumi burkolat játékok alá, labdapálya)	2012-2014	30 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját
	A/1.3. Wein János park fejlesztése	Játszótér és burkolatok fejlesztése (új játszószerkek kihelyezése, egyedi kivitelezésű kút létesítése)	2012	8 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját
	A/1.4. Bulcsú park felújítása	Játszótérbővítés, közterületi rend javítása (játszótéri területnövelés, kerítés kialakítása, új játszószerkek kihelyezése, új ülőfelületek, fokozottabb parkgondnoki jelenlét)	2012-2014	10 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját
	A/1.5. Kassák- Lőportár park fejlesztése	Játszótér és pihenőpark fejlesztés (homokozó kialakítása mászó várral, labdapálya felújítása, pihenő területek fejlesztése)	2012-2014	8 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját
	A/1.6. Debrecen park zöldfelületi fejlesztése	Játszótérfejlesztés (burkolatok felújítása, új játszószerkek kihelyezése,)	2013	10 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját
	A/1.7. Béke-tér zöldterületi fejlesztése	Zöldterületi fejlesztés megvalósítása (zöldfelületek fejlesztése, sétányfelújítás, játszótérfejlesztés, WC kialakítás)	2013	40 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját
	A/1.8. Unoka park zöldfelületi fejlesztése	A területen lévő zöldfelületek megújítása, játszótér kialakítása	2012	5 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját.

A) Közpark, közkert fejlesztési program

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
A/1. Kerületi közparkok és közkertek fejlesztése, felújítása	A/1.9. Új zöldterület kialakítása a „kötár” területén	Új rekreációs zöldterület kialakítása a „kötár” egy részén (zöldfelületek kialakítása, fásítás, pihenőhelyek készítése)	2012	40 000	KG Nkft	A Béke-Tatai lakótelepen új zöldterületet hozunk létre, a Keleti vegyes funkciójú kerületrész alacsony beépítettségének megőrzése
	A/1.10. Mókus közkert fejlesztése	A játszótér teljes felújítása (új játékok, gyalogos burkolatok, közvilágítás, új kerítés, ivókút, ülőfelületek)	2011-2014	15 000	KG NKft.	kidolgozzuk a zöldterületek négyéves hálózatfejlesztési programját
	A/1.11. Közterületi agora program	Kerületi részközponti közterek kialakítása színvonalas zöldfelületekkel, gyalogos közterületekkel, képzőművészeti alkotásokkal	2011-2014	40 000	KG NKft.	városrészekben „részközpontok”, parkosított agorákat alakítunk ki, európai szintű multifunkcionális városközpont kialakítása
A/2. Lakótelepi közterületek komplex fejlesztése	A/2.1. Országbíró lakótelep és sétány közterületi megújítása	Az Országbíró sétány és a kapcsolódó zöldterületek ütemezett felújítása az elkészült szabadtér építészeti koncepcióterv alapján	2011-2014	510 000	KG NKft.	felújítjuk az Országbíró sétányt, a sétány felújítása és funkcióbővítése Béke tér 5-8 szervizút aszfaltszönyegezés, parkoló építés
	A/2.2. Béke-Tatai lakótelep felújítása	Az épületudvarok zöldfelületi fejlesztése (közkerti berendezések felújítása)	2011-2014	50 000	KG NKft.	a Béke-Tatai lakótelepen új zöldterületet hozunk létre.
	A/2.3. Árpád-hídfő lakótelep közterületi fejlesztése	A lakótelepi terület komplex zöldterületi felújítása (zöldfelületek felújítása, öntözött gyepfelületek kialakítása, parki berendezések és játszóeszközök felújítása, burkolat felújítás)	2011-2014	50 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását,
	A/2.4. Vizafogó lakótelep közterületi felújítása	A lakótelepi terület komplex zöldterületi felújítása (játszó és sportterület bővítés, kerítés létesítése, új játszószerkek, közterületi fitness gépek kihelyezése)	2011-2014	15 000	KG NKft.	felújítjuk a Vizafogó sétányt aszfaltszönyegezés, parkoló építés a Vizafogó sétányon
	A/2.5. Kárpát utcai lakótelep közterületi fejlesztése	Lakótelepi terület komplex zöldterületi felújítása (új játszószerkek kihelyezése, zöldfelületek növelése az aszfalt rovására)	2011-2014	20 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását,
	A/2.6. Gidófalvy lakótelep közterületi fejlesztés	A lakótelepi játszótér felújítása, fejlesztése (új játszószerkek kihelyezése, ivókút létesítése a Hun-Tüzér játszótér területén)	2012-2013	45 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását, felújítunk tíz játszóteret, labdapályát.

A) Közpark, közkert fejlesztési program

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
A/2 Lakótelepi közterületek komplex fejlesztése	A/2.7. Kassák Lajos utcai lakótelep	A lakótelepi terület komplex zöldterületi felújítása (új játszószerkek kihelyezése, labdapálya kerítés átépítés, zöldfelületi fejlesztések)	2011-2014	40 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását
	A/2.8. Tomori utcai lakótelep	A lakótelepi játszótér felújítása, fejlesztése (új játszószerkek kihelyezése, köztéri bútorok felújítása)	2011-2014	12 000	KG NKft.	felújítunk tíz játszóteret, labdapályát
	A/2.9. Szobor- Faludi lakótelep zöldterületi fejlesztése	A lakótelepi terület komplex zöldterületi felújítása (új játszószerkek kihelyezése, új ülőfelületek)	2012-2013	8 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását
	A/2.10. Tahi-Fiastyúk lakótelep zöldterületi fejlesztése	A lakótelepi terület komplex zöldterületi felújítása (közvilágítás kiépítése, áttaposások burkolása)	2012-2013	30 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását
	A/2.11. Bessenyei - Tutaj pihenőpark	Pihenőparki felújítása (lapkő sétány zöldfelületek felújítása, ivókút telepítése)	2014	20 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását
	A/2.12. Csángó lakótelep zöldterületi fejlesztése	Játszótér felújítása és területi növelés (új ülőfelületek, új játszószerkek, kerítés, ivókút)	2011	10 000	KG NKft.	folytatjuk a lakótelepi zöldfelületek megújítását, felújítunk tíz játszóteret, labdapályát

A) Közpark, közkert fejlesztési program

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
A/3. Játszóterek, sportterek fejlesztése	A/3.1. Gyöngyösi sétány játszótér felújítása	Játszótér fejlesztése (új játszószerkezet és ülőfelületek létesítése)	2012-2013	25 000	KG NKft.	a közterületeinken 100 új esztétikus és biztonságos játszó- és sporteszközt helyezünk ki
	A/3.2. Hajós játszótér felújítása	Játszótér felújítás (új játszószerkezetek kihelyezése, általános iskola felőli oldalon tengő pálya kialakítása)	2012	5 000	KG NKft.	a közterületeinken 100 új esztétikus és biztonságos játszó- és sporteszközt helyezünk ki
	A/3.3. Futár park játszótéri fejlesztése	Közparki fejlesztés (a játszótéri terület növelése, kerítéssel, új játszószerkezetek kihelyezése, új ülőfelületek létesítése, zöldfelületi felújítás)	2012-2013	15 000	KG NKft.	a közterületeinken 100 új esztétikus és biztonságos játszó- és sporteszközt helyezünk ki
	A/3.4. Bárka parki játszótér fejlesztése	A parkterület fejlesztése (új játszószerkezetek kihelyezése, az egyik játszótér labdapályává, esetleg fitness térré alakítása)	2012-2013	20 000	KG NKft.	felújítunk tíz játszóteret, labdapályát.
	A/3.5. Baba téri játszótér fejlesztése	A zöldterület felújítása (új játszószerkezetek kihelyezése, új ülőfelületek létesítése lakossági kérésre)	2012-2013	5 000	KG NKft.	a közterületeinken 100 új esztétikus és biztonságos játszó- és sporteszközt helyezünk ki, a kertváros arculatának megőrzése
A/4. Kerületi vízfelületek fejlesztése	A/4.1. Dráva-parki szökőkút létesítése	A közterületen szökőkút létesítése	2013	20 000	KG NKft.	folytatjuk szökőkút programunkat
	A/4.2. József Attila téri szökőkút kialakítása	A közpark fejlesztése (szökőkút létesítése, ülőfelületek felújítása)	2011	20 000	KG NKft.	folytatjuk szökőkút programunkat

A) Közpark, közkert fejlesztési program

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
A/4. Kerületi vízfelületek fejlesztése	A/4.3. Debrecen parki vízfelület kialakítása	Közparki vizes kompozíció, csobogó kialakítása	2012	30 000	KG NKft.	folytatjuk szökőkút programunkat
	A/4.4. Wahrmann Mór köz	Reprezentatív vízfelület létesítése (a meglévő kiemelt cserje ágyásnál egyedi tervezésű csobogó kialakítása, zöldfelület felújítás, járólapos sétányépítés)	2012-2013	6 000	KG NKft.	folytatjuk szökőkút programunkat
	A/4.5. Kárpát utcai szökőkút	Szökőkút létesítés (a Kárpát u. 8-16 meglévő kiemelt cserje ágyás helyén szökőkút kialakítása)	2013	16 000	KG NKft.	folytatjuk szökőkút programunkat
	A/4.6. Flesch Ármin köz közparki fejlesztése	A köztér komplex felújítása (burkolat felújítása, zöldfelületek rendezése, reprezentatív vízfelület létesítése)	2014	60 000	KG NKft.	folytatjuk szökőkút programunkat
	A/4.6. Önkormányzati beruházásokhoz kapcsolódó közterületi fejlesztések	A nagy volumenű önkormányzat ingatlanfejlesztésekhez kapcsolódóan szükséges a környező közterületek és zöldfelületek színvonalas megújítása is (pl. Rózsafa u.)	2011-2014	30 000	KG NKft. Főépítész Iroda	folytatjuk szökőkút programunkat
	Margitsziget közparki fejlesztése	A XIII. kerület támogatja a tulajdonos Fővárosi Önkormányzatot a Margitsziget Stratégia célkitűzéseinek megvalósításában				BFFH

4.2. B) Zöldfolyosó, zöldsétány és fasor fejlesztési program

Célkitűzés: Közhasználatú zöldfolyosók kialakítása a Duna-part és a Rákos-patak mentén. A kerületi zöldsétányok rendszerének kialakítása. A kerületi fasorok kataszterének elkészítése, a hiányokra ütemezett pótlás.

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
B/1 Zöldfolyosó fejlesztés	B/1.1. Rákos-patak revitalizáció I.	A Duna fővárosi szakaszának legjelentősebb bal parti vízfolyása kerületi szakaszának funkcióbővítő revitalizációja I. szakasz Göncöl u. – Béke u. déli önkormányzati területen	2012-2014	120 000	KG NKft	a Rákos-patak mentén egy kocogó sávot alakítunk ki. Rákos-patak biológiai funkciójának visszaállítása, a közterületek minőségi fejlesztése
	B/1.2. Viza utcai antifasiszta emlékmű közparki területe	A kerületi fenntartásban lévő Duna-parti közpark zöldterületi fejlesztése (gyalogos kapcsolatok javítása, zöldfelületi fejlesztés, pihenőterületek fejlesztése)	2013-2014	15 000		kezdeményező szerepet vállalunk a Duna-part fejlesztésében. Duna menti ökológiai folyosó megteremtése
	Duna parti zöldfolyosó északi szakasz	A Duna parti zöldfolyosó északi szakaszának (Újpest kerülethatár – Meder u.) kialakításának elősegítése			Fő- építési Iroda	kezdeményező szerepet vállalunk a Duna-part fejlesztésében. A Duna parti térségben minőségi közterületek és zöldfelületek kialakítása. Kerékpársáv kialakítása a Meder utcától északra. Duna-parti sétányok fejlesztése
	Rákos-patak revitalizáció II.	A Rákos-patak fővárosi tulajdonban lévő szakaszán a vízmeder ökológiai megújításának támogatása			BFFH	Rákos-patak biológiai funkciójának visszaállítása, a közterületek minőségi fejlesztése Rákos-patak revitalizációja

B) Zöldfolyosó, zöldsétány és fasorfejlesztési program

Al-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
B/2 Zöldsétányok, sétálóutcák fejlesztése	B/2.1. Önkormányzati beruházásokhoz kapcsolódó fasortelepítés	A nagy volumenű önkormányzat ingatlanfejlesztésekhez kapcsolódóan szükséges a környező közterületi fasorok megújítása	2011-2014	16 000	KG Kft.	évente több mint 300 fát ültetünk
	<i>Dolmány u. – Babér u. – Meder u. K-Ny-i zöldsétány</i>	<i>A Dunára merőleges zöldsétányok komplex, zöldfelületi, burkolati felújítását kezdjük meg hangsúlyos figyelemmel a gyalogos és kerékpáros forgalomra. –</i>	2014		Sima Út Kft.	bővítjük kerékpáros közlekedés lehetőségét. Meder u. felújítás (Cserhalom u. – Váci út között)
	<i>Pozsonyi út forgalomcsillapítása</i>	<i>Forgalomcsillapított utca kialakítása, zöldfelületek rendezése</i>	2011		Sima Út Kft.	forgalomcsillapítót tesszük a Pozsonyi utcát. Pozsonyi út akcióterület agora funkciójának erősítése. aszfaltszőnyegezés, járda felújítás
	<i>Vizafogó sétány felújítása</i>	<i>Vizafogó sétány és zöldfelületeinek felújítása</i>	2011		Sima út Kft.	Vizafogó sétány aszfaltszőnyegezés, parkoló építés. a nagy kiterjedésű lakótelep megújítása
	<i>Wahrmann Mór köz sétálóutca kialakítása</i>	<i>Színvonalas gyalogos közterületek és zöldfelületek kialakítása – sétálóutcává alakítás</i>	2012-2014		Simaút Kft.	sétálóutcát alakítunk ki a Wahrmann Mór közben. Újlipótvárosban a zöldfelületi és közterületi fejlesztésekre kell koncentrálni

B) Zöldfolyosó, zöldsétány és fasorfejlesztési program

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
B/3 Fasorfejlesztés, rekonstrukció	B/3.1. Kerületi fasor rekonstrukciók	A fasori sávok felújítása, hiányok pótlása, egységes megjelenésű, várostűrő fajok és fajták telepítésével (Mosoly utca, Agyag utca, Berettyó utca, Fiastyúk utca.)	2011-2014	175 000	KG NKft.	évente 300 fát ültetünk
B/4 Zöldsávok fejlesztése	B/4.1. Újlipótvárosi virágos kandeláber program	Az újlipótvárosi utcaszakaszon, ahol a közművek miatt fasortelepítésre nincs mód, folytatjuk a virágos oszlopokkal történő zöldfelület növelési programunkat. 50 új oszlop kerül kihelyezésre	2011-2014	45 000	KG NKft.	<p>folymatjuk virágosítás programunkat, melynek keretében 50 új virágtartó oszlopot helyezünk ki az Újlipótvárosban.</p> <p>Újlipótvárosban a zöldfelületi és közterületi fejlesztésekre kell koncentrálni</p>

4.3. C) Intézményudvar program

Célkitűzés: A kerületi fenntartású intézmények udvarainak felújítása, fejlesztés az oktatáshoz, neveléshez, játékhöz szükséges, kreativitást serkentő terek és eszközök kialakítása. Az intézmény udvarok közösségi hasznosításának elősegítése

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
C/1 Intézményudvarok időszakos megnyitása	C/1.1. Vizafogó Általános Iskola	Kerítés és udvarfelújítás	2013	20 000	KG NKft.	Szükség szerint bővítjük a hétvégi nyitott iskolák számát,
	C/1.2. MIOK Oktatási Központ udvarának sportudvarrá alakítása	Az Országbíró lakótelep területén lévő jórészt használaton kívüli iskolaudvar felújítása, labdapálya, szabadtéri torna és edzőpálya kialakítása korszerű testedző gépekkel.	2011	50 000	KG NKft.	Szükség szerint bővítjük a hétvégi nyitott iskolák számát,
C/2 Intézményudvarok fenntartása	C/2.1. Csupa-Csoda Óvoda udvarfelújítás	Felújítjuk a kerületi oktatási és nevelési intézmények faállományát és játszószerzeit	2011	25 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.2. Napsugár Óvoda udvarfelújítás	Felújítjuk a kerületi oktatási és nevelési intézmények faállományát és játszószerzeit	2011	25 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.3. Hegedűs Géza Ált. Iskola udvarfelújítás	Felújítjuk a kerületi oktatási és nevelési intézmények faállományát és játszószerzeit	2011	25 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.4. Angyalkert Tagóvoda udvarfelújítás	Mászóvár felújítása	2012	15 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.

C) Intézményudvar program

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
C/2 Intézményudvarok fenntartása	C/2.5. Hétszín Tagóvoda udvarfelújítás	Kerítés felújítása	2012	10 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.6. Varázskarika Tagóvoda udvarfelújítása	Udvar és kerítés felújítása	2012	10 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.7. Eötvös József Általános Iskola udvarfelújítása	Udvar és kerítés felújítás	2012	30 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.8. Németh László Gimnázium	Sportpályák kialakítása	2012	15 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.9. Ady Endre Gimnázium udvarfelújítása	Teljes felújítás, udvarral, sportpályákkal együtt	2012-2014	40 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.10. Vizafogó Tagóvoda udvarfelújítása	Intézményudvar berendezéseinek felújítása	2013	30 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.11. Hermann Ottó Általános Iskola udvarfelújítása	Udvar felújítása, játszótér építése, udvari csatornarendszer felújítása, kerítés felújítás	2013	30 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.12. Pöttyös Tagóvoda udvarfelújítása	Játszószerek alatti gumiburkolat kialakítása, játszószerek felújítása	2014	20 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	C/2.13 Családi napközi udvarfelújítása	Udvar, kerítés felújítása, játszótér kialakítása	2012	15 000	KG NKft.	jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.

4.4. D) Környezetgazdálkodási program

Célkitűzés: *A kerületi zöldfelületek fenntartási színvonalának, a közterületek köztisztaságának és a közbiztonságnak javítása, a társaság fenntartása.*

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
D/1 Zöldterületek fenntartása	D/1.1. Közparkok, közkertek, lakótelepi területek fenntartása	A különböző fenntartási intenzitású zöldfelületek és közterületek fenntartása (pázsitfenntartás, faápolás, cserje és sövényfelületek fenntartás, a parlagfű elleni védekezés, játszótérek, sportpályák fenntartása)	folyamatos	1 250 000	KG NKft.	növeljük az intenzíven fenntartott zöldterületek arányát
	D/1.2. Vonalas zöldfelületi elemek fenntartása	Fasorok fapótlási, fakivágási, faápolási munkálatainak elvégzése, valamint a fásori illetve zöldfelületi sávok fenntartása, takarítása, újlipótvárosi virágos kandeláberek fenntartása.	folyamatos		KG NKft.	évente 300 fát ültetünk.
	D/1.3. Intézményudvarok fenntartása	Az intézményudvarokon lévő fák, facsoportok, fasorok rendszeres fapótlási, fakivágási, faápolási munkálatainak elvégzése, valamint a területek udvari játszószerkezetek tárgyainak fenntartása, javítása.	folyamatos	140 000	KG NKft.	Korszerű, modern, biztonságos, akadálymentes, jó állapotú közoktatási intézményhálózat fenntartása, fejlesztése.
	D/1.4. Virágzó kerület program	Évelő, egy- és kétnyári virággyekek kialakítása az intenzív fenntartású közterületrészekben	folyamatos	380 000	KG NKft.	évente 30.000 tő egynyári virágot ültetünk.
D/2 Környezetminőség, köztisztaság javítása	D/2.1. Kerületrészi köztisztasági akciók	Az érintett közterület teljes egészén (faltól-falig) történő összehangolt közterület takarítási akció, illegális hulladéklerakások felszámolása, roncsautók elszállítását.	folyamatos	100 000	KG NKft.	évente négy alkalommal köztisztasági akciót szervezünk. közterületek rendszeres takarítása
	D/2.2. Házhoz mentő szelektív hulladékgyűjtési program	Az Házhozmenő szelektív hulladékgyűjtési rendszer fokozatos kiterjesztése	folyamatos	32 000	KG NKft.	a „házhoz menő” szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése lakossági szelektív hulladékgyűjtési akció továbbfejlesztése
	D/2.3. Program a kulturált ebirtartásért	A kulturált ebirtartás feltételeinek megteremtése illetve népszerűsítése. A kutyafuttatók rendszerének, a kutyatulajdonosok igényeit figyelembe vevő fejlesztése	folyamatos	30 000	KG NKft.	javítjuk a kulturált ebirtartás feltételeit, új kutyafuttatót alakítunk ki, a meglévőket korszerűsítjük ebirtartó edények kihelyezése

D) Környezetgazdálkodási program

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
D/2 Környezetminőség, közisztaság javítása	D/2.4. Közterületi roncsautó elszállítás	A közterületi roncsautók szükség szerinti elszállítása	folyamatos	5 000	KG NKft.	
	D/2.5. Oktatási intézmények ökológiai lábnyomának csökkentése	A szelektív hulladékgyűjtési rendszer kiterjesztése oktatási intézményekre, komposztálás megvalósítása	2013-2014	2 000	KG NKft.	Támogatjuk a komposztálást
	<i>Közterületi szelektív hulladékgyűjtés</i>	<i>A közterületi szelektív hulladékgyűjtő szigetek számának és helyének a lakossági igényekhez igazítása. A szigetek illegális személtalákokká alakulásának megelőzése, kalodázás.</i>	<i>folyamatos</i>		<i>BFFH</i>	<i>a hulladékgyűjtő szigetek használatból adódó konfliktusok csökkentése. szelektív hulladékgyűjtés (fővárosi)</i>
	<i>Lomtalanítás</i>	<i>A lakossági háztartási lomok díjmentes elszállítása</i>	<i>évenként</i>		<i>BFFH</i>	
D/3 Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz	D/4.1. Kerületi szökőkút program	A közterületek esztétikusabb kialakítása illetve a közterületi (lég)kondicionálás érdekében az önkormányzat növeli a közterületi vízfelületek számát, fenntartja a meglévő közparki vízfelületeket. Lásd A/4 alprogram	2011-2014	lásd A/4	KG NKft.	folytatjuk szökőkút programunkat és minden évben egy vizes térkompozíció kialakításával növeljük a vízfelületek nagyságát. köztéri vízfelületek növelése
	D/4.2. „Fűre lépni szabad!” öntözött zöldterületek növelése	Növeljük, növelni szándékozunk az öntözött közterületi zöldfelületek arányát. Az öntözést fűrt kutakból illetve esővíz ciszternákból tervezzük megvalósítani.	2012-2014	60 000	KG NKft.	új technológiák és technikák alkalmazásával növeljük a zöld- és biológiailag aktív felületek, valamint az öntözött területek arányát.
	D/4.3. A kerületi fafaj szortímens, a klímaváltozáshoz való igazítása??	A klímaváltozás hatásainak figyelembevételével szükséges a kerületi közterületi faállomány faj és fajta választékát ütemezetten átalakítani. Lásd B/3 alprogram	2011-2014	lásd B/3	KG NKft.	folytatjuk a viharkárok megelőzését célzó farekonstrukciós programunkat.

4.5. E) Kommunikációs és partnerségi program

Célkitűzés: A kerületi közparkok, fasorok, játszóterek állapotára, a fejlesztési tervekre, azok megvalósulására vonatkozó adatok közzététele. A zöldfelületi stratégia megvalósulásának monitorozása, a sikerek és a nehézségek bemutatása. Az önkormányzat, a lakosság, a civil szervezetek, szomszédos kerületek önkormányzatai közötti együttműködés erősítése a zöldfelületek fejlesztése és fenntartása terén. Az önkormányzat és kerületi ingatlanfejlesztők közötti együttműködés javítása. A zöldfelületi szempontok érvényesítése a fejlesztések során.

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
E/1 Környezeti, zöldfelületi kommunikáció	E/1.1. AngyalZÖLD internetes portál üzemeltetés, fejlesztése	A Környezetgazdálkodási KNKft. internetes portáljának fejlesztése, a véleményezési funkció egyszerűsítése. Az AngyalZÖLD stratégia projektjeinek előrehaladásának monitorozása. online értékléltár elkészítése.	folyamatos	5 000	KG NKft.	az önkormányzati honlap tájékoztató és interaktív szerepének erősítése, a lakosság tájékoztatása
	E/1.2. Egységes térinformatikai tájékoztató rendszer kialakítása	A kerület zöldhálózatának elemeit bemutató adatok térinformatikai megjelenítése a honlapon. A kerületi fa- és parkkataszter megjelenítése	2011-2012	10 000	KG NKft.	az elektronikus közzétételi kötelezettség korszerű színvonalon történő teljesítése, a kerület környezeti állapotának monitorozása
E/2 Lakossági partnerség a zöldfelületek fejlesztésében, fenntartásában	E/2.1. Lakossági részvétel a közterületek tervezésében	A kerületi lakótelepi közterületek, közparkok felújítási koncepciójának kidolgozása a lakosság bevonásával	folyamatos	8 000	KG NKft.	lakosság széleskörű bevonása a döntési folyamatokba. lakosság bevonása a döntéshozatalba (lakossági fórumok, helyi akciók)
	E/2.2. Lakossági zöldfelület védnökségi pályázat	A zöldfelület védnökségi pályázat folyamatos üzemeltetése, a részvétel motiválása zsűrizéssel, a legszebb előkertek fenntartóinak elismerésével	folyamatos	50 000	KG NKft.	évente 10 millió forinttal támogatjuk a lakóközösségeket az épületek előkertjeinek gondozása érdekében.
	E/2.3. Lakossági zöldhulladék gyűjtés	Éves rendszerességgel, az őszi időszakban gyűjtőzsákokat biztosítunk, hogy a magánterületeiken összegyűjtött zöldhulladékokat meghatározott időpontban kirakhassák az ingatlanuk elé, mely ingyenes elszállításra kerül.	folyamatos	12 000	KG NKft.	az őszi évszakban megszervezzük a lakossági avargyűjtést. lakossági köztisztasági akciók

E) Kommunikációs és partnerségi program

Al-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
E/2 Lakossági partnerség a zöldfelületek fejlesztésében, fenntartásában	E/2.4. Társasház udvar program	A kerületi önkormányzat programot indít a társasházak belső udvarainak zöldfelületi felújításának támogatására.	folyamatos	4 000	KG NKft.	támogatjuk a társasházak belső udvarainak zöldfelületi fejlesztését, „zöldudvar” pályázattal
	E/2.5. Zöldhomlokzat program	Lakossági program, az épülethomlokzat, illetve erkélyzöldítésre, támogatva az épületeket csúfító firkák eltakarítását	2012-2014	2 000	KG NKft.	a lakóközösségek számára akciókat, programokat (legzöldebb udvar, legvirágosabb homlokzat, legszebb előkert) hirdetünk,
	E/2.6. Közösségi kertprogram	A kerületi önkormányzat kísérleti jelleggel támogatja a kerületi tulajdonban lévő, jelenleg hasznosítatlan telkek területén ideiglenes közösségi kertek kialakítását civil szervezetekkel együttműködésben	2013-2014	4 000	KG NKft.	a környezeti igények figyelembevételével az építési telkek átmeneti közösségi célú hasznosítását kívánjuk ösztönözni
E/3 Együttműködés partnerség cégekkel, vállalkozásokkal, intézményekkel	E/3.1. Önkéntes munka közterületeken	A kerületi önkormányzat támogatja a környezetükért felelősséget érző cégeket a közterületeken végzett önkéntes munkák hatékony, a kerület közterületeit leginkább segítő lebonyolításában	folyamatos	2 000	KG NKft.	kerületi Környezetvédelmi Díj bevezetése
	E/3.2. Közterületi szponzoráció,	A kerületi önkormányzat közterületi fejlesztéseinek szponzorálásához keresi a cégekkel való együttműködési lehetőségeket.	folyamatos	-	KG NKft.	
	E/3.3. Intézménykertek a környezeti szemléletformálásért	A kerületi önkormányzat a kerületi fenntartású iskolákkal és óvodákkal együttműködésben programot indít a gyerekek környezettudatosságának növelése céljából.	2012-2014	4 000	KG NKft.	népszerűsíteni és támogatni kívánjuk a komposztálást. az ifjúság szemléletformálása
	E/3.4. Vendéglátó terasz program	A kerületi önkormányzat programot indít a közterületen lévő vendéglátó teraszok mennél esztétikusabb és "zöldebb" kialakításának ösztönzésére.	2012-2014	4 000	KG NKft.	ösztönözni kívánjuk a vendéglőket, kávézókat, hogy a közterületi teraszaikat esztétikusan, minél zöldebben alakítsák ki

4.6. F) Szabályozói program

Célkitűzés: A zöldfelületek, zöldhálózat állapotát befolyásoló jogi, igazgatási környezet áttekintése, a feltárt problémák, hiányosságok megszüntetése, újszerű, hatékony mechanizmusok bevezetése.

AI-program	Részprogram/Projekt	Projekt tartalom	Megvalósítás	Becsült költség ezer Ft	Felelős	Kapcsolódás a kerületi programokhoz
F/1 Zöldfelület- és közterületbarát szabályozók kialakítása	Települési szerződések kötése a zöldfelületek fejlesztése érdekében	A kerületi önkormányzat településrendezési szerződések keretében törekszik arra, hogy a kerületben megvalósuló ingatlanfejlesztések során a határos közterületek, zöldfelületek is megújuljanak			Fő- építési Iroda	új technikák alkalmazásával növeljük a zöld- és biológiailag aktív felületek, valamint az öntözött területek arányát. település-fejlesztési szerződések
	Újszerű zöldfelületek, létesítésének ösztönzése a beruházások során	A kerületi önkormányzat mind a saját beruházásai mind a kerületben megvalósuló magánberuházások keretében támogatja a többlet zöldfelületet biztosító zöldtetők, zöldhomlokzatok létesítését			Fő- építési Iroda	el kívánjuk érni a „zöldtechnológiák” alkalmazását, a közhasználatú és zöldfelületek hatályos előírásokat meghaladó arányát.
	A zöldfelületi szabályozók felülvizsgálata	A kerületi szabályozási előírások felülvizsgálata során a zöldterület fejlesztés szempontjainak hangsúlyos szerepeltetése			Fő- építési Iroda	a KVSZ felülvizsgálata zöldfelületi szempontból
F/2 Zöldfelületek védelme az infrastrukturális fejlesztések során	F/2.1. A fasori sávokon vezetett közmű vezetékek problémájának rendezése	A kerületi fasorok kerületünk fontos értékeit jelentik, melyek rongálását önkormányzatunk szankcionálja. Ez vonatkozik a fák föld feletti (törzs, lombkorona) és felszín alatti (gyökérzet) részeire. Cél a környezeti károsodások megelőzése, a károsítások szankcionálása	folyama- tos	-	KG NKft.	A zöldfelületi fejlesztések jelentősen növelik a városrészek élhetőségét
	F/2.2. Zöldfelületi prioritások szem előtt tartása az infrastruktúra fejlesztések során	A kerületi önkormányzat infrastrukturális (közút, közmű) fejlesztései során a meglévő zöldfelületek védelmének, megújításának értékeinek megjelenítése	folyama- tos	-	KG NKft.	Az új lakó és irodaterületek jobb integrálása a városszövetbe zöldfelületi, közterületi fejlesztésekkel- zöldfelületek arányának növelése
	F/2.3. A zóldsávok védelme a parkolástól	A közterületeken a gépkocsik térfoglalásának visszaszorítása a gyalogos felületek és a zöldfelületek növelése érdekében.	2011- 2014	40 000	KG NKft.	

4.7. Tervezett ráfordítások összesítése

Program	Alprogram	Becsült költségigény e Ft *	Becsült összes költségigény e Ft *
A) Közpark, közkert fejlesztési program	A/1. Kerületi közparkok és közkertek fejlesztése, felújítása	209 000	1 176 000
	A/2. Lakótelepi közterületek komplex fejlesztése	700 000	
	A/3. Játsszóterek, sportterek fejlesztése	85 000	
	A/4. Kerületi vízfelületek fejlesztése	182 000	
	A/5. Össz városi jelentőségű fejlesztések	-	
B) Zöldfolyosó, zöldsétány és fasorfejlesztési program	B/1 Zöldfolyosó fejlesztés	135 000	371 000
	B/2 Zöldsétányok, sétálóutcák fejlesztése	16 000	
	B/3 Fasorfejlesztés, rekonstrukció	175 000	
	B/4 Zöldsávok fejlesztése	45 000	
C) Intézményudvar program	C/1 Intézményudvarok időszakos megnyitása	70 000	360 000
	C/2 Intézményudvarok fenntartása	290 000	
D) Környezetgazdálkodási program	D/1 Zöldterületek fenntartása	1 770 000	1 999 000
	D/2 Környezetminőség, köztisztaság javítása	169 000	
	D/3 Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz	60 000	
E) Kommunikációs és partnerségi program	E/1 Környezeti, zöldfelületi kommunikáció	15 000	105 000
	E/2 Lakossági partnerség a zöldfelületek fejlesztésében, fenntartásában	80 000	
	E/3 Együttműködés partnerség cégekkel, vállalkozásokkal, intézményekkel	10 000	
F) Szabályozói program	F/1 Zöldfelület- és közterületbarát szabályozók kialakítása	-	40 000
	F/2 Zöldfelületek védelme az infrastrukturális fejlesztések során	40 000	
Összesen			4 051 000

*A költségbecslés 2011-es árszínvonalon történt, az éves infláció értékének figyelmen kívül hagyásával.

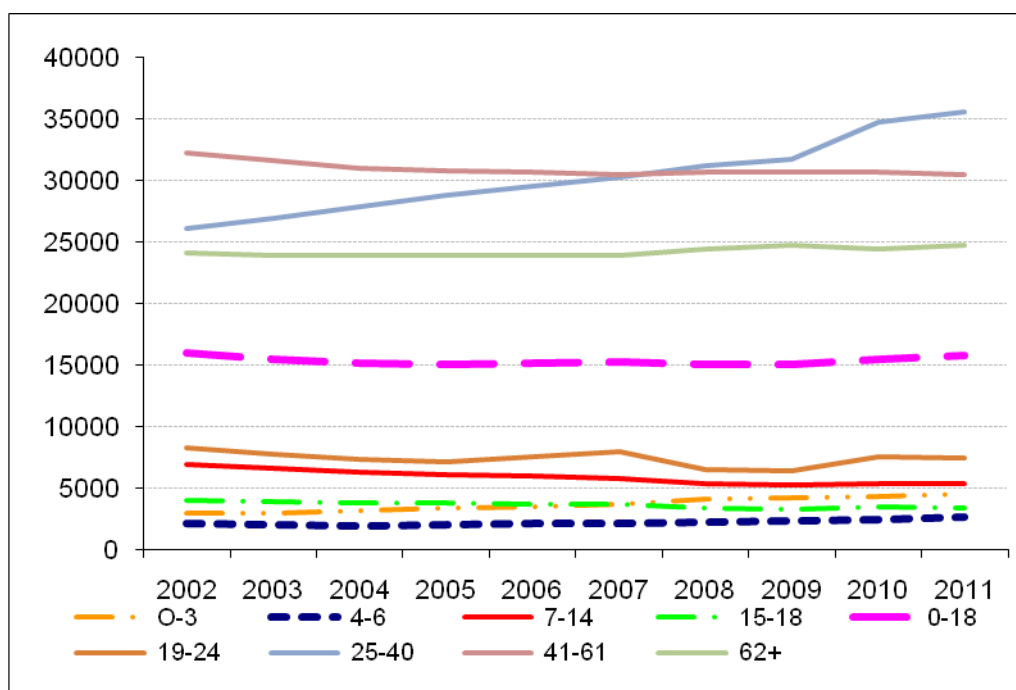
A 2011-2014 közötti időszak során több olyan fejlesztés is szerepel, mely a kerület zöldhálózatának minőségében jelentős változást eredményező, zászlóshajó projektnek tekinthető. Alapvető célkitűzés a fenntartás színvonalának a további javítása. A komplex közterületi megújítást célul tűző beruházásai közül az **Országbíró sétány** és környezetének a megújítása az időszak legjelentősebb fejlesztése. A beruházás révén a Gyöngyösi sétány megújítását követően egy újabb lakótelepi terület minőségi megújítása valósul meg. Jelentős közterület minőség javulást eredményező **kiemelt fejlesztések** között a **kerületi szökőkút program** a leghangsúlyosabb. Ennek révén a 2014-re négy közterületi szökőkúttal gazdagodik a kerület. A szökőkút program egyrészt a közterületi arculat javításában, másrészt a klímaváltozás hatásainak mérséklésében okoz majd jelentős előrelépést. Másik hasonló jelentőségű program a „**Fűre lépni szabad**”, öntözött zöldterületek növelésének programja. Ennek keretében a színvonalas zöldfelületek fenntartásához elengedhetetlen öntözés kiépítésre kerül sor. **A térségi együttműködésen** alapuló programok kapcsán a **Rákos-patak megújításának** kezdeményezése a legjelentősebb. A kerületi önkormányzat célja, hogy a patak kerületi tulajdonban lévő közparki területein példát mutasson a környezettudatos zöldterület-gazdálkodásra, illetve hogy partnerként működjön együtt a fővárosi tulajdonban lévő területek megújítása érdekében. A kerületi önkormányzat együttműködést kezdeményező szerepe a Rákos-patak revitalizációja kapcsán azért is jelentős, mivel tulajdonosi lehetőségei korlátozottak.

Összefoglalóan a fenti programok jelentik a következő lépéseket az AngyalZÖLD stratégiai jövőképeinek megvalósításához, melyek révén a kerület közterületi **környezetminősége és az élhetősége** egyaránt javul. A programok megvalósítása során jelentős hangsúlyt kap kerületi lakosság megfelelő tájékoztatása, **a lakossági közösségekkel való partneri együttműködés**. A kerületi zöldhálózat és környezetminőség javítása érdekében csak társadalmi **összefogással** érhetünk el látványos eredményeket.

5. Mellékletek

Népességváltozási folyamatok 2008-2011

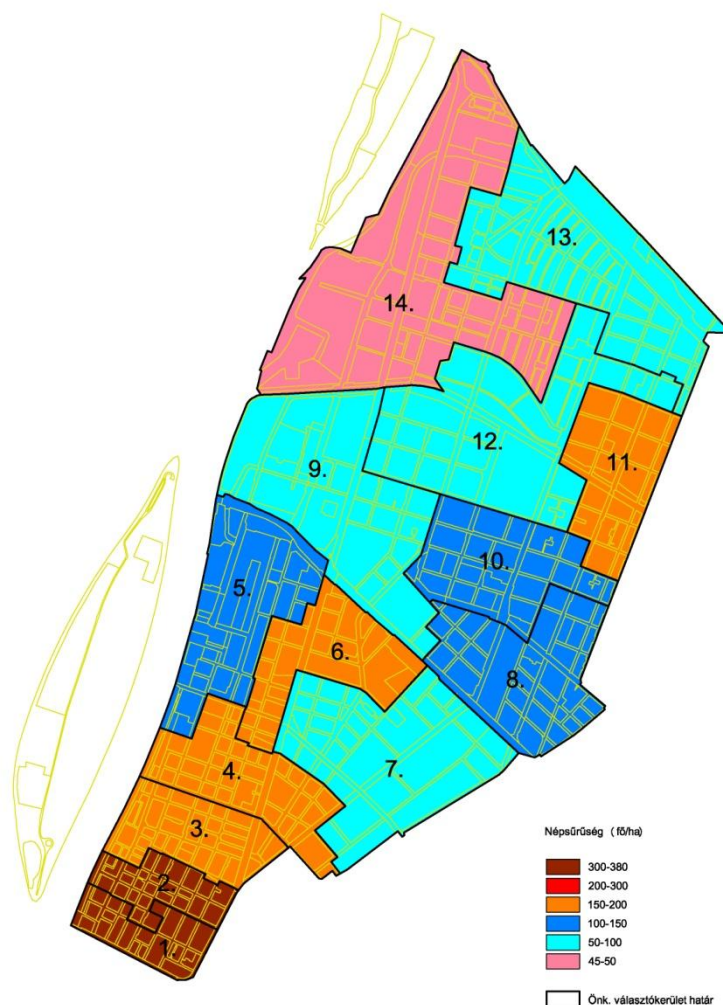
A XIII. kerület továbbra is egyike a négy darab, százezer fő fölötti népességű, fővárosi kerületnek. Ezek között is azokhoz tartozik a XI. és XIV. kerületekkel egyetemben, amelyek 2008-óta növelték lakónépességüket.

A XIII. kerület lakónépesség alakulása korosztályonként 2002-2011 között.
(forrás Népesség nyilvántartási Csoport)

A kerület lakónépessége 2008-óta közel 6 %-kal növekedett, így jelenleg 113 846 fő él a kerületben. Az össznépesség tekintetében a kerület népességfogyásának megállása 2004-ben következett be, amit 2007-ig enyhe növekedés követett. 2007-2008 között, ismét stagnálást figyelhettünk meg, amit 2009-2011 között erőteljes növekedés követett. A korcsoportok tekintetében mára a 25-40 év közötti korosztály vált a kerület legnagyobb számú korcsoportjává, mintegy 13 %-os növekedéssel az elmúlt három év során. Ugyancsak erőteljes növekedést mutat a 19-24 évesek korosztálya, amely száma 14 %-kal növekedett. A középkorúak és a 62 év fölöttiek népességszáma gyakorlatilag stagnálást mutat. A gyermek korosztályok közül a 0-3, valamint a 4-6 éves korosztályok mutatnak erőteljes növekedést, míg az általános iskolás és középiskolás korosztályok száma stagnál, illetve enyhén csökken.

A fiatal felnőtt korosztály lakosságszámának növekedése előre vetíti a kisgyermekes kerületi lakosságszámának további, az eddigieknél intenzívebb növekedését.

A XIII. kerület lakónépség lakónépsűrűsége önkormányzati választókerületenként 2011-ben (forrás: Népszámítások 2011. évi országos népszámlálási adatfeldolgozása, Népszámítások 2011. évi országos népszámlálási adatfeldolgozása, Népszámítások 2011. évi országos népszámlálási adatfeldolgozása)

A kerület egészének a népsűrűsége 80 fő/ha értékről 86 főre emelkedett az elmúlt időszakban. Amennyiben a Duna és a dunai szigetek területét kivonjuk, úgy a kerületi népsűrűség 116 fő/ha. A népesség kerületi megoszlása jelentős egyenetlenséget mutat. Újlipótváros belső, Csanády utcáig terjedő területén hektáronként közel 350 fő lakik, míg a kerületrész északi felén az érték jelentős mértékben, 150-200 főre csökken. A lakónépsűrűség az átlagosnál magasabb koncentrációja figyelhető meg a házgyári lakótelepek (Vizafogó-, Csángó-, Gidófalvy Lajos-, Kassák Lajos-, Országbíró-, Keszkenő utcák) térségében. Az kerületi átlag fölötti a népsűrűsége a Lőportárdülő Váci út és Lehel utca közötti, valamint Angyalföld keleti, Róbert Károly körút és Rákospatak közötti területeinek. Továbbra is Angyalföld északnyugati része az, amelynek népsűrűsége a legalacsonyabb, 50 fő/ha alatti.

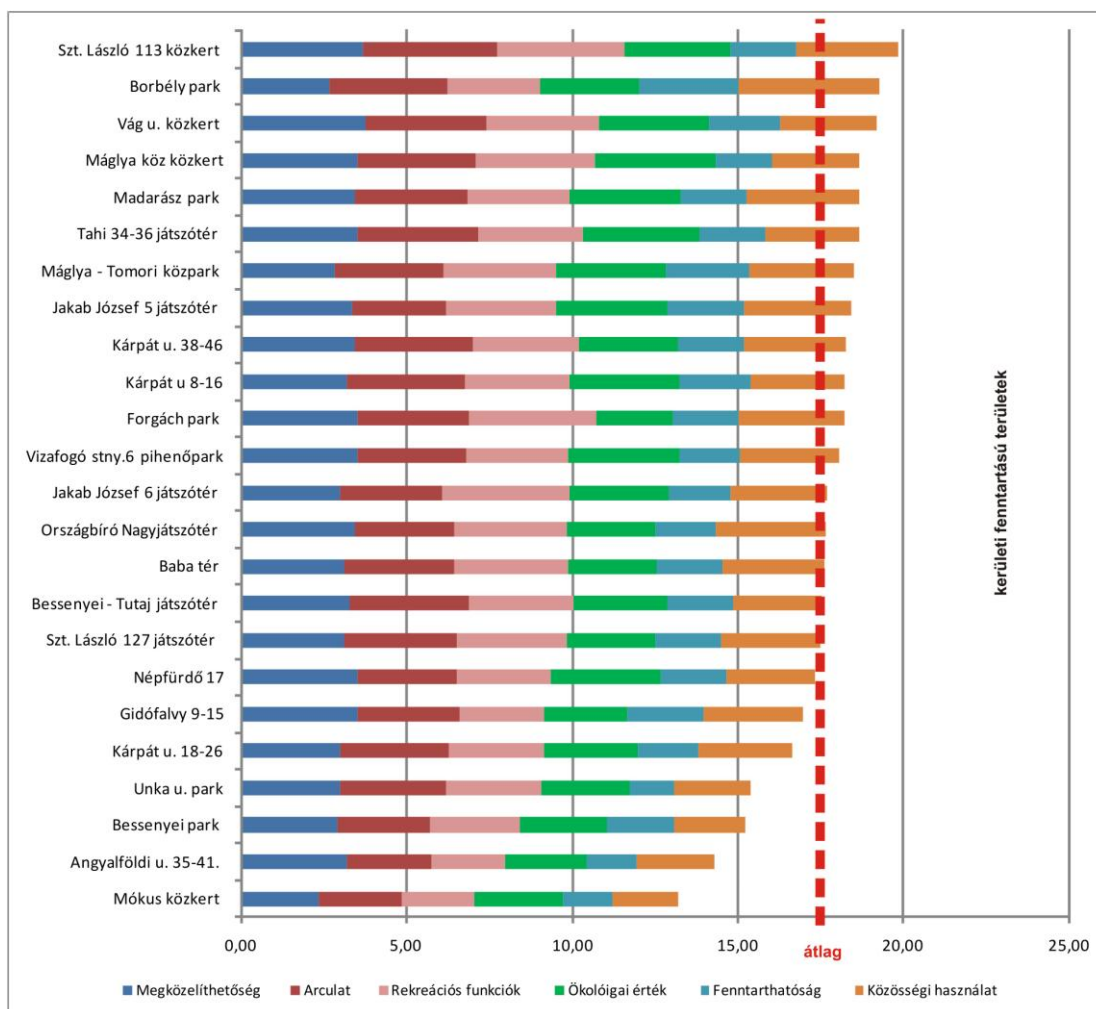
XIII. kerületi zöldterületi minőségkataszter

A felmérés során hat témakör szerint értékeltük az egyes zöldterületeket. Az értékelések 1-től 5-ig terjedő skálán határozták meg egy kritériumtáblázat alapján a zöldterületi minőség szempontokhoz tartozó értékeket.

Megközelíthetőség

Megközelíthetőség szempontjából azok a területek kaptak magasabb értéket, melyek a potenciális használók és/vagy tömegközlekedési megállók közelében vannak. Szempont volt a bejáratok vonzó kialakítása és az akadálymentesség. A legmagasabb értékeket a Hollán Ernő sétálóutca, a Béke téri közpark és a Dagály park kapták. Megközelíthetőség szempontjából a legalacsonyabb értékeket a Viza utcai antifasiszta emlékmű melletti park, a Kassák Lajos lakótelep egy nehezen megközelíthető parkrésze, illetve a Mókus közkert kapták. A megközelítés javítása csak részben valósítható meg közparki fejlesztésekkel, részben közlekedés hálózati fejlesztések szükségesek hozzá.

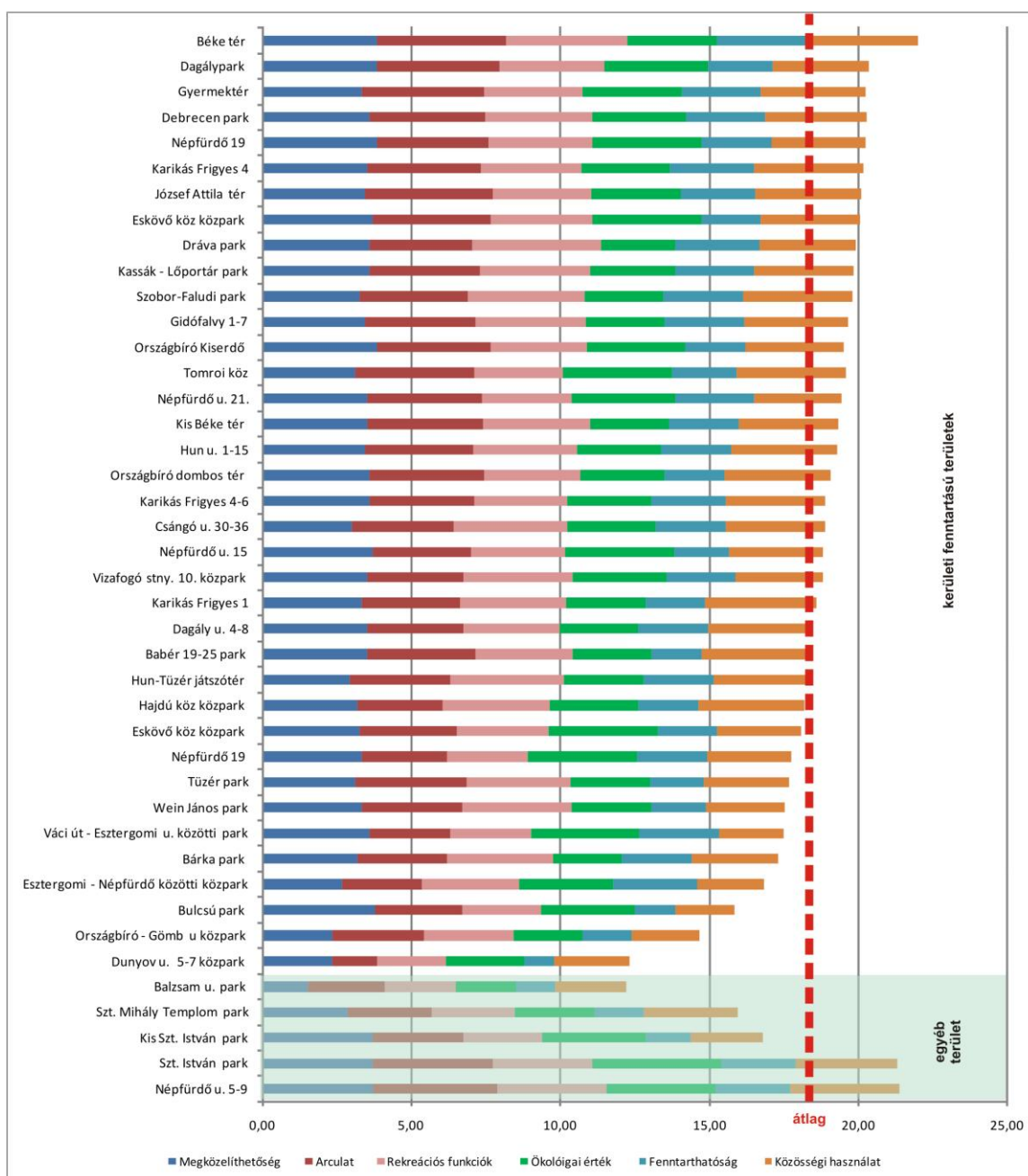
XIII. kerületi közkertek minőségkatasztere

Arculat

Arculat kialakítása szempontjából a burkolatok, bútorok, kerítések, vízfelületek, a virágfelületek, fák és cserjék, valamint a gyepek minősítése, a terület harmonikus kialakítása és tisztasága voltak a minősítés szempontjai. Ennek alapján a legmagasabb értékeket a Béke tér, a József Attila tér, illetve a Ditrói mór sétálóutca kapta. Arculat szempontjából legrosszabb állapotban a Rákos-patak, a Szent László – Reitter Ferenc utcák közötti, illetve a Váci út – Lomb utca közötti fővárosi kezelésben lévő területei vannak. A kerületi fenntartású zöldterületek között leginkább a Kassák Lajos lakótelep zöldterületek, a Wahrmann Mór park és a Mókus játszótér szorulnak fejlesztésre. Az arculat javítása szabadtér építészeti fejlesztésekkel érhető el.

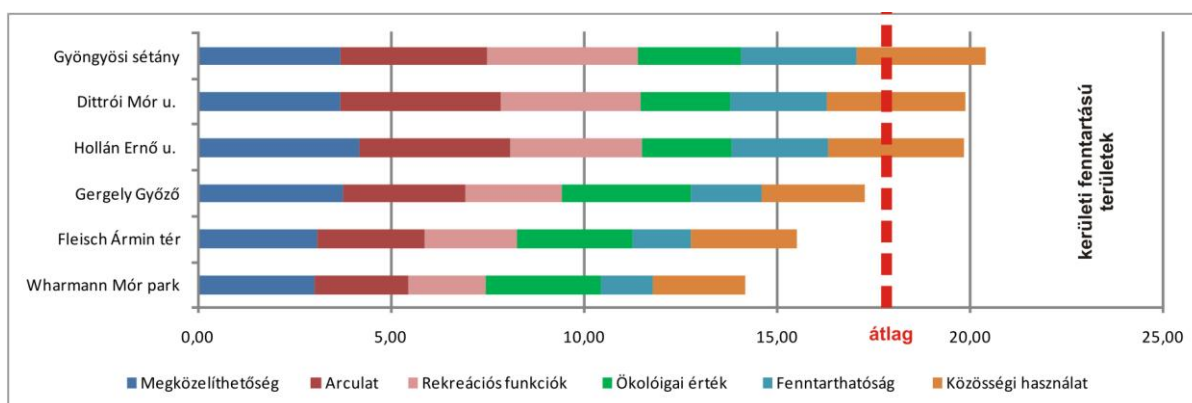
XIII. kerületi közparkok minőségkatasztere

Rekreációs funkciók

Az értékelés a rekreációs, szabadidős funkciók minőségét és változatosságát vizsgálta. A rekreációs funkciók szempontjából a játszóterek, labdapályák, közösségi terek minősége voltak az értékelés szempontjai. Számított továbbá, hogy a terület hány korosztály számára kínál szabadidős szolgáltatásokat, mennyire zavarják egymást az egyes funkciók az egyéb funkciókat, illetve a terület mennyire alkalmas időszakos rendezvények befogadására. Ezen szempontok szerint a Dráva park, ismét a Szobor utca, Faludi utcánál lévő lakótelepi közpark, illetve a Gyöngyösi sétány tartozik a legjobb adottságú területek közé. Legkedvezőtlenebb pedig ismét a Rákos-patak menti fővárosi tulajdonban lévő zöldterületek állapota, de fejlesztésre szorul a Kassák Lajos lakótelep és a Fleisch Ármin tér is. A rekreációs funkciók közparki fejlesztésekkel bővíthetők.

XIII. kerületi sétálóutcák minőségkatasztere

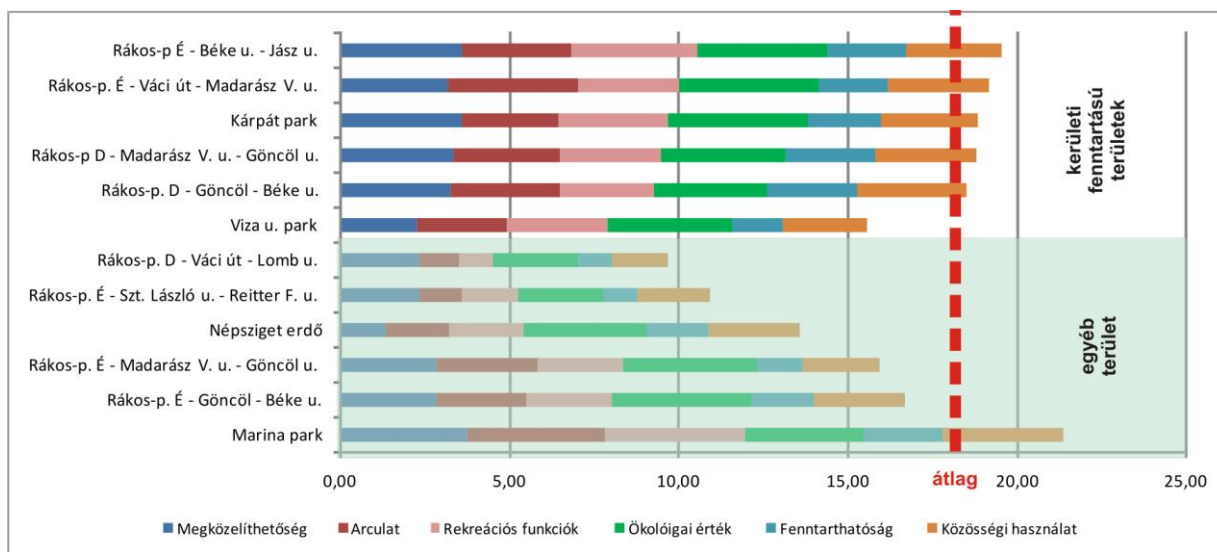
Ökológiai érték

Az ökológiai érték meghatározása során három szempont vizsgálatára került sor. Ezek között a terület biodiverzitása, a zöldfolyosó hálózattal való kapcsolat, valamint az élővilág és a rekreációs szolgáltatások egyensúlya szerepelt. A kerület zöldhálózatában a Duna és Rákos-patak menti zöldfolyosók mellett sorakozó közparki területek azok, melynél az ökológiai állapot javítása fontos prioritás. Ennek megfelelően a legmagasabb értékeket a zöldfolyosó hálózat részét képező Szent István park, a Kárpát utcai lakótelep park, a Rákos-patak kerületi kezelésben lévő Váci út – Madarász Viktor utca, valamint a Béke utca – Jász utca közötti területei kapták. Problémát jelez azonban, hogy a fővárosi tulajdonban lévő Váci út és Lomb utca közötti, valamint Szent László és Reitter Ferenc utca közötti szakaszai rendkívül alacsony értéket kaptak. A XIII. kerület kezelésében lévő területek közül a Viza utcai emlékmű melletti közpark, valamint a Rákos-patak, a Madarász Viktor utca – Béke utca közötti szakasz mutat kedvezőtlenebb képet. Az ökológiai adottságok javításához zöldfelületi fejlesztések szükségesek.

Fenntarthatóság

A fenntarthatóság címszó alatt, mind a környezettudatosság, mind a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás szempontja megjelennek. Így az egyes helyszíneken folytatott hulladékgazdálkodás, valamint a zöldfelületek öntözésének szempontjai mellett, a környezeti szemlélet formálására tett erőfeszítések kerültek értékelésre. A legkedvezőbb értékeket a Béke tér, a Borbély park, valamint a Gyöngyösi sétány kapták. A legrosszabb értékeket ismét a Kassák Lajos lakótelep egyes területei, illetve a Wahrmann Mór park, valamint az Unoka park kapták. A fenntarthatóság javítása érdekében környezetgazdálkodási fejlesztések megvalósítása szükséges.

XIII. kerületi zöldfolyosók menti zöldterületek minőségkatasztvere

Közösségi használat

A terület közösségi használatának értékelés során többek között a terület biztonságossága, a vandalizmus, illetve az antiszociális magatartás jelei, a területi szegregáció mértéke, valamint a helyi közösség részvétele a terület fenntartásában voltak az értékelés szempontjai. A legmagasabb értékeket a Karikás Frigyes úti lakótelep két helyszíne, a Szobor - Faludi lakótelepi közpark, illetve a Tomori köz menti közparki területek kapták. Fejlesztésre leginkább a Bulcsú park, a Mókus játszótér, a Bessenyei - Tutaj utcai park, illetve az Árpád-hídfő közparki területén van szükség. Közösségi használat szempontjából a közbiztonságot javító, illetve a helyi közösség kötődését erősítő beavatkozások hatékonyak.

Lakossági közvélemény kutatás a XIII. kerület zöldterületeinek fejlesztéséről

Előzetes kutatási jelentés 2008 – 2011

A Szonda Ipsos 2008 márciusában és 2011 áprilisában telefonos közvélemény kutatást készített a XIII. kerületben 500-500 személy körében a kerület közterületeinek használatáról, azok megítéléséről. A megkérdezettek a kerület 18 éves és idősebb lakosságát reprezentálják nem és korcsoport szerint. Az adatfelvétel standard kérdőívvel, telefonos interjúkkal történt. A minta szükségszerű statisztikai hibája legfeljebb +/-4 %, ami azt jelenti, hogy ha az összes ilyen korú személyt felkerestük volna, az egyes válaszok gyakorisága legfeljebb 4 százalékponttal térne el a mintából származó adattól.

Mindent összevetve Ön szerint általában milyen a XIII. kerületben élni?

	2011	2008
nagyon jó	41%	34%
inkább jó	40%	35%
jó is, meg rossz is	16%	25%
inkább rossz	2%	3%
nagyon rossz	1%	2%
átlag (0-100) ⁷	79	74

Mennyire elégedett vagy elégedetlen az alábbiakkal?

2011	% -os megoszlás						átlag (0-100)
	5*	4	3	2	1**	nt / nv	
köztisztaság	7	34	42	9	7	1	56
utak, járdák állapota	7	37	39	12	5	0	57
játszóterek	29	34	17	5	2	14	74
parkok állapota	29	42	19	5	1	3	74
2008	% -os megoszlás						átlag (0-100)
	5*	4	3	2	1**	nt / nv	
köztisztaság	5	26	44	13	12	0	50
utak, járdák állapota	7	32	40	15	5	1	55
játszóterek	15	30	19	9	5	21	63
parkok állapota	19	36	26	9	5	5	65

* teljes mértékben elégedett, ** egyáltalán nem elégedett

⁷ A 100 fokú skálára az átszámítás a következő módon történt: 5=100, 4=75, 3=50, 2=25, 1=0, az átszámításkor csak az érdemi válaszokat vettük figyelembe, a „nem tudja”, „válaszmeztagadás” válaszokat nem

Milyen gyakran látogatja az alábbi területeket pihenési céllal?

%-os megoszlás

2011	hetente	havonta	évente	ritkábban, vagy soha	nem tudja, válaszhiány
Margitsziget	17	30	29	24	0
Városliget	7	21	33	39	0
Budai hegyek	7	17	29	47	0
Szent István park	21	16	21	40	2
Rákos-patak menti közparkok	13	9	11	65	2
Népsziget	1	8	17	72	3
Gyermek-tér	7	6	9	66	11
Béke-tér	26	23	13	37	1
Jászai Mari-tér	26	23	17	33	1
lakótelepi park	32	9	5	49	4
Egyéb kerületi park	10	15	9	61	4
Családi ház vagy tömbház zárt kertje	28	9	3	58	3

%-os megoszlás

2008	hetente	havonta	évente	ritkábban, vagy soha	nem tudja, válaszhiány
Margit-sziget	15	35	28	19	3
Városliget	6	26	29	32	8
Budai hegyek	6	19	29	36	10
Szent István park	16	20	13	38	13
Rákos-patak menti közparkok	15	8	8	42	26
Népsziget	3	7	16	48	26
Gyermek-tér	5	8	6	46	35
Béke tér	20	17	12	35	16
Jászai Mari tér	23	18	8	37	13
lakótelepi park	30	10	4	35	21
Egyéb kerületi park					
Családi ház vagy tömbház zárt kertje	20	7	3	43	27

Mit szeret az Ön által gyakran látogatott közparkban?

2011	említi (%)
virágok, fák, zöldterület	46
rend, tisztaság, kulturált környezet	33
csend, nyugalom	17
játszóter, gyerekbarát környezet	11
jó levegő	10
padok, le tud ülni	9
pihenési lehetőség, séta, olvasás	7
szökőkutak	7
szép	6
sportolási lehetőség	3
biztonságos, zárt	2
rendezvények, szórakozási lehetőségek	2
A Duna közelsége	1
találkozik ismerősökkel, barátokkal	1
közelben van	1
tud kutyát sétáltatni	1
szobrok	1
árnyék	1
nincsenek kutyák	1
nagy terület	0
egyéb	4
nincs ilyen	2
nem tudja, nem válaszol	5

Ahhoz, hogy gyakrabban látogassa a kerületi parkokat, mennyire lennének fontosak az alábbi fejlesztések az Ön számára?

	2011				2008			
	4*	3	2	1**	4*	3	2	1**
gyalogos burkolatok felújítása	47	26	14	10	31	39	23	2
korszerű világítás kihelyezése	62	19	10	7	53	25	17	0
virágágyak telepítése	64	27	4	4	60	26	11	0
Nagy gyepfelületek létrehozása	71	18	5	4	67	20	9	0
fák telepítése	82	10	3	3	74	16	8	-
játszóterek bővítése, felújítása	59	18	11	6	61	20	12	0
labdapálya létesítése	48	24	13	11				
kerékpáros ügyességi pályák kialakítása	42	26	17	11	46	29	17	1
kocogásra való futópályák építése	46	26	14	11	38	33	22	1
kutyafuttatók létesítése	54	16	13	14	56	21	14	3
közterületi székek, asztalok kihelyezése	62	24	7	5	63	24	9	1
vízfelületek (szökőkutak, csobogók) létrehozása	51	30	11	7	45	36	15	1
vendéglátó létesítmények (kávézók, büfék) létrehozása a közelben	23	38	14	22	18	39	32	6
közbiztonság javítása	86	6	5	1	81	10	6	0
a fenntartás színvonalának, a köztisztaság javítása	86	10	1	1	46	29	17	1

* döntő fontosságú, ** egyáltalán nem fontos, zavaró

Ahhoz, hogy gyakrabban látogassa a kerületi parkokat, mennyire lennének fontosak az alábbi fejlesztések az Ön számára?

	<i>átlag</i> <i>(0-100)⁸</i>	
	2011	2008
gyalogos burkolatok felújítása	71	64
korszerű világítás kihelyezése	80	75
virágágyak telepítése	84	81
nagy gyepfelületek létrehozása	86	83
fák telepítése	91	87
játszóterek bővítése, felújítása	80	78
labdapálya létesítése	71	
kerékpáros ügyességi pályák kialakítása	67	71
kocogásra való futópályák építése	70	67
kutyafuttatók létesítése	71	74
közterületi székek, asztalok kihelyezése	82	82
vízfelületek (szökőkutak, csobogók) létrehozása	76	74
vendéglátó létesítmények (kávézók, büfék) létrehozása a közelben	54	54
közbiztonság javítása	94	90
a fenntartás színvonalának, a köztisztaság javítása	94	71

⁸ A 100 fokú skálára az átszámítás a következő módon történt: 4=100, 3=66, 2=33, 1=0, az átszámításkor csak az érdemi válaszokat vettük figyelembe, a „nem tudja”, „válasz megtagadás” válaszokat nem

Ön mit gondol, mennyire fontosak az alábbi fejlesztések?

	2011				2008			
	4*	3	2	1**	4*	3	2	1**
a lakosság környezeti szemléletformálása	84	8	3	1				
fásorok felújítása, telepítés a kerületben	76	15	4	2	76	14	6	-
Duna menti gyalogos sétány kialakítása	74	16	5	3	73	12	8	-
a kerületi kisebb parkok felújítása	68	22	6	1	65	21	8	0
lakótelepi zöldfelületek fejlesztése	71	13	9	3	75	12	8	-
kerületi kerékpárutak fejlesztése	59	21	11	4	65	16	12	1
a Népsziget területén pihenő funkciók fejlesztése	48	20	12	4	45	17	17	1
új közparkok kialakítása a kerületben	51	28	9	7	54	28	11	54
sétáló utcák kialakítása a kerületben	50	28	10	9	52	28	11	2
Rákos-patak menti parkok felújítása	41	24	17	5	47	13	20	0

Ön mit gondol, mennyire fontosak az alábbi fejlesztések?

	átlag (0-100) ⁹	
	2011	2008
a lakosság környezeti szemléletformálása	94	
fásorok felújítása, telepítés a kerületben	90	87
Duna menti gyalogos sétány kialakítása	88	84
a kerületi kisebb parkok felújítása	87	82
lakótelepi zöldfelületek fejlesztése	86	86
kerületi kerékpárutak fejlesztése	80	80
a Népsziget területén pihenő funkciók fejlesztése	77	62
új közparkok kialakítása a kerületben	77	76
sétáló utcák kialakítása a kerületben	74	74
Rákos-patak menti parkok felújítása	72	62

⁹ A 100 fokú skálára az átszámítás a következő módon történt: 4=100, 3=66, 2=33, 1=0, az átszámításkor csak az érdemi válaszokat vettük figyelembe, a „nem tudja”, „választagadás” válaszokat nem

Milyennek kellene a kerületi közparkoknak lenniük, hogy Ön szívesebben látogassa őket?

2011	említi (%)
rend, tisztaság, több szemetes, kulturált	48
több zöld, fák, virágok	30
biztonságos, zárt, jó közvilágítás	17
több pad, asztal	16
nincs kutyagumi, kutyák, külön kutyafuttató	10
nincsenek hajléktalanok	7
legyen szép, kellemes	5
csendes, nyugodt	4
több játszótér, gyerekbarát	4
több pihenési, sétálási lehetőség	3
több sportolási lehetőség	3
ivókút, ivóvíz	3
szökőkutak, vízfelületek	2
könnyű odajutni, a közelben van	2
mint a Szent István park	2
nyilvános WC	2
árnyékos	1
nagy területű	1
büfé, vendéglátó-ipari egység	1
hosszabb nyitva tartás	0
mindennel elégedett	5
egyéb	5
nincs javaslata	11
nem tudja, nem válaszol	5

Hallott már az AngyalZÖLD stratégiáról?

igen	9%
nem	91%
nem tudja, válaszhiány	-